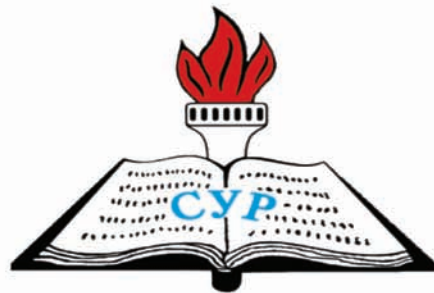

URIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 393-394 / octombrie 2019

Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

CONGRESUL AL VIII-LEA AL UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA (26-27 octombrie 2019)

În perioada 26-27 octombrie 2019, la Cluj-Napoca, s-au desfășurat lucrările celui de-al VIII-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România.

La lucrările Congresului au participat delegații filialelor UUR din județele Maramureș, Suceava, Botoșani, Iași, Galați, Tulcea, Caraș-Severin, Timiș, Arad, Satu Mare, Cluj și municipiul București. De asemenea, au fost prezenți invitați ai filialelor UUR.

Printre invitații de onoare au fost: președintele onorific al Congresului Mondial al Ucrainenilor, membru în Consiliul Director al CMU, Evhen Choliș, președintele Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare, Mychailo Ratușnyi, secretarul general al Asociației „Ucraina-Lumea”, Alla Kendzera, ministrul-consilier al Ambasadei Ucrainei în România, Ievhen Levytskyi, prim-vicepreședintele Administrației de Stat al raionului Verkhovyna, regiunea Ivano-Frankivsk, Ucraina, Iaroslav Skumatciuk, prodecanul Facultății de Litere din cadrul Universității Babeș-Bolyai, Dorin Ioan Chira, consilierul Vicariatului Ortodox Ucrainean din România, preotul Nicolae Lauruc, artistul poporului al Ucrainei, Marian Hadenko, oficialități și artiști din România și Ucraina.

Au fost prezentate rapoartele de activitate ale UUR (ale filialelor UUR, comisiilor Consiliului UUR, Organizației de Femei și ale Organizației de Tineret UUR), precum și raportul de activitate al deputatului UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi.

Apoi s-a desfășurat procesul electoral, fiind ales Consiliul UUR:

Nicolae Miroslav Petrețchi – președintele UUR

Vasile Pasenciuc – prim-vicepreședinte

Bogdan Moisei – prim-vicepreședinte

Ivan Liber – prim-vicepreședinte

Gheorghe Hleba – prim-vicepreședinte

Ilie Sauciuc – prim-vicepreședinte

Victor Semciuc – prim-vicepreședinte

Ioan Herbil – vicepreședinte

Mihai Traista – vicepreședinte

Anna Sambor – vicepreședinte

Gavrilă Miculaiciuc – vicepreședinte

Victor Hrihorciuc – vicepreședinte

Liuba Irina Horvat – secretar general

Tereza Șendroi – secretar

Vasile Buciuța – trezorer

Ioan Recalo – membru

Pintea Mariciuc – membru

Ledia Spivaliuc – președinta Organizației de Femei

Olexa Bout – președintele Organizației de Tineret

Miroslav Petrețchi – membru, președintele filialei Maramureș a UUR

Dumitru Cernencu – membru, președintele filialei Tulcea a UUR

Vichentie Nicolaiciuc – membru, președintele filialei Galați a UUR

Din raportul de activitate al președintelui UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi

Cultura. Nu este un secret faptul că, pentru fiecare etnie, cultura este unul dintre elementele fundamentale care ajută la conservarea identității naționale, aceasta fiind strâns legată de păstrarea și promovarea limbii materne, motiv pentru care conducerea UUR și-a trasat principalele direcții cu ajutorul cărora să sporească promovarea scolului fundamental al Uniunii noastre, și anume apărarea drepturilor privind exprimarea și promovarea identității etnice, lingvistice, culturale și religioase, precum și formarea unității și conștiinței naționale.

Astfel, filialele Uniunii Ucrainenilor din România: Arad, Botoșani, București, Caraș-Severin, Cluj, Galați, Iași, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș, Tulcea, împreună cu Organizația Tineretului Ucrainean din România (OTUR), Organizația Femeilor Ucrainene din România (OFUR) și comisiile pentru cultură, probleme sociale și educație ale Uniunii Ucrainenilor din România au organizat, între anii 2016-2019, un număr de 947 de acțiuni culturale (în anul 2016 – 224 de acțiuni culturale; în anul 2017 – 206 de acțiuni culturale; în anul 2018 – 259 de acțiuni culturale; în anul 2019 – 258 de acțiuni culturale).

Dacă, de exemplu, în anul 2014, au avut loc 93 de acțiuni culturale, iar în anul 2015, au avut loc 92, putem observa că, începând cu anul 2016, acțiunile culturale au crescut cu peste 200%, urmând, ca în 2018 și 2019, să avem o creștere de 280%, ceea ce înseamnă că numărul lor aproape s-a triplat.

Trebuie amintite aici activitățile cultural-artistice, precum festivalurile de colinde, începând cu „Festivalul internațional de colinde, datini și obiceiuri la ucraineni”, ajuns la cea de-a 26 ediție, de la Sighetu Marmăției, Maramureș, și continuând cu cele din fiecare filială a Uniunii Ucrainenilor din România; zilele dedicate poetului național

(Continuare în pagina a 2-a)

CONGRESUL AL VIII-LEA AL UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA (26-27 octombrie 2019)

(Urmare din pagina a 1-a)

ucrainean Taras Hryhorovyci Șevcenko, considerat apostolul neamului ucrainean, sărbătorite în toate filialele UUR din țară, dar și în școli, biserici și organizații locale (merită să amintim faptul că la Sighetu Marmăției, Satu Mare, Lugoj, București, Tulcea și Negostina (județul Suceava), există busturi ale Marelui Cobzar); festivaluri dedicate cântecului și dansului ucrainean, bucătăriei tradiționale ucrainene și diferitelor obiceiuri, tradiții și meșteșuguri; marcarea diferitelor sărbători naționale ale Ucrainei și comemorarea victimelor Holodomorului; organizarea diferitelor concursuri pentru tineret (precum concursul de recitare a poeziei ucrainene, de la Sighetu Marmăției, ajuns la cea de-a 13-a ediție și concursul tinerelor talente ucrainene, înființat, de către Comisia pentru cultură a UUR), olimpiade județene și naționale la limba ucraineană, tabere pentru elevi și tineret, expediții de documentare și cercetare etc.

Aproape 1/4 din numărul total al acțiunilor culturale organizate de Uniunea Ucrainenilor din România pun accent pe educarea tinerilor ucraineni și sunt menite să sprijine formele de învățământ cu predare în limba ucraineană, începând de la învățământul preșcolar până la cel universitar, în acest sens fiind întocmite inclusiv acorduri de parteneriat cu școlile și universitățile unde este studiată limba ucraineană.

Acțiunile culturale ale UUR nu ocolesc nici latura științifică – specialiștii și cercetătorii ucraineni din mai multe domenii participă la diferite conferințe, simpozioane, mese rotunde etc. atât în țară, cât și peste hotare. Ba mai mult de atât, Uniunea a organizat Simpozionul Internațional „Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate”, aflat la cea de-a 16-a ediție, în parteneriat cu Muzeul Județean Satu Mare. La fel au fost organizate, împreună cu Departamentul de limbi și literaturi slave al Facultății de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, mai multe ediții ale evenimentului „Zilele culturii slave” și ale Simpozionului Internațional „Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-lea”.

Totodată, împreună cu Departamentul de filologie slavă al Facultății de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea București, Uniunea a organizat mai multe ediții a Simpozionului Internațional „Slavistica românească și dialogul culturilor”, iar în luna noiembrie 2017 a pus bazele unei noi conferințe internaționale intitulate „Ucrainenii din România. Istorie, contemporaneitate și perspective”.

Un mare aport în dezvoltarea identității culturale a ucrainenilor din România îl are Organizația Tinerilor Ucraineni din România, care organizează numeroase acțiuni cum ar fi: „Flashmob” – Ziua iei ucrainene; „Miss Vyșyvanka” – concurs de frumusețe (la care participă toate filialele UUR), seminarii pentru dezvoltarea personală și de antreprenariat, „Forumul tineretului ucrainean din România”, campionate județene și naționale de minifotbal, participări la adunările anuale ale tinerilor ucraineni din diaspora etc.

Tinerii ucraineni au participat la Kiev, la concursurile organizate de cunoscutul artist al poporului al Ucrainei, Marian Hadenko, unde au ocupat primele locuri.

Și Organizația Femeilor Ucrainene din România, care a inițiat foarte multe acțiuni culturale cu impact național, cum ar fi întâlniri și dezbateri dar și evenimente la care au participat elevii din școlile în care se predă limba ucraineană, precum „Întrecere între grupuri de elevi”, „Zâmbet de co-

pil ucrainean”, „Femeile ucrainence din țara noastră” și nu numai.

Nu doar numărul acțiunilor și calitatea acestora a crescut, s-a mărit, inclusiv, numărul participanților, acesta crescând, în cazul fiecărei acțiuni, de cel puțin 3 ori.

Conducerea Uniunii Ucrainenilor din România a inițiat evenimente de o importanță majoră pentru ucrainenii din România, după cum urmează:

- În anul 2016, a avut loc prima ediție a Consfătuirilor Naționale ale Cadrelor Didactice pentru învățământul ucrainean din România, ajuns la ediția a IV-a, la care participă în jur de 150 de invitați;

- În anul 2017, a luat ființă Festivalul-concurs „Tineri Talente Ucrainene” cu secțiile: „Literatură” (poezie, proză, eseu), „Muzică și artă dramatică” și „Artă plastică”, anul acesta ajungând la cea de-a treia ediție, având ca participanți anual peste 100 de elevi ucraineni;

- Tot în anul 2017, a avut loc prima ediție a Conferinței Internaționale „Ucrainenii din România. Istorie, contemporaneitate și perspective”, ajunsă și ea la a treia ediție și la care se înscriu și iau parte peste 80 de oameni de știință ucraineni din România, Ucraina, Ungaria, Slovacia și Moldova.

De asemenea, anul acesta, a luat ființă Festivalul Național de Cântece Religioase Ucrainene „Acoperă-ne pe noi, cu Acoperământul Tău, Preasfântă Fecioară”, la care au participat peste 80 de artiști amatori și profesioniști.

Merită amintit și momentul înființării Bibliotecii Uniunii Ucrainenilor din România „Ștefan Tcaciuc”, care a fost inaugurată în luna noiembrie 2017.

Însă, cu siguranță, cel mai important eveniment din viața ucrainenilor, începând de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România, a avut loc în luna noiembrie a anului 2018, când la propunerea legislativă inițiată de deputatul Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae Miroslav Petrețchi, ziua de 9 noiembrie a fost declarată ca Zi a Limbii Ucrainene, adoptată de Senat la 25 aprilie 2018, aceasta fiind prima cameră sesizată, și de Camera Deputaților, în calitate de for decizional, la 4 iulie 2018. Astfel, începând din 9 noiembrie 2018, Ziua Limbii Ucrainene a fost instituită prin Legea nr. 213/2018. Momentul a fost marcat la București, dar și în județele în care ucrainenii trăiesc compact.

Învățământul în limba ucraineană. În ceea ce privește promovarea educației în limba ucraineană și a studiului limbii ucrainene, alături de Ministerul Educației Naționale prin Direcția Minorități și Inspectoratele Școlare Județene, precum și alături de Departamentul pentru Relații Interetnice, Uniunea Ucrainenilor din România prin Comisia pentru educație și știință, în frunte cu deputatul și președintele UUR, joacă un rol extrem de important în canalizarea tuturor eforturilor pentru susținerea și dezvoltarea învățământului și prezervarea culturii și a tradițiilor.

Inițiativa și implicarea Uniunii Ucrainenilor din România s-a concretizat într-un efort de colaborare bine ținută, bine administrată și cu finalizarea unei strategii și imagini corecte, ziditoare pentru întreaga noastră comunitate. Și toate acestea, aici, în ansamblul generos al țării în care trăim au condus la rezultate cuantificabile în ultimii patru ani, printre care amintim:

- Înființarea de noi clase și grupe care studiază în limba ucraineană maternă sau limba ucraineană maternă, în baza Constituției României, conform art. 32, alin. (3);

- Editarea, tipărirea și distribuirea de auxiliare educaționale în limba ucraineană, avizate de MEN, pentru clasele I-V, precum și caietul de lucru pentru elevii din clasa I;

- Depunerea proiectelor de manuale școlare pentru clasele: I-a, a II-a, a III-a, a IV-a, a V-a și a VI-a, aprobate și finanțate de către MEN, furnizate de către Editura Didactică și Pedagogică și distribuite în școli;

- Perfecționarea cadrelor didactice din școlile cu predare în limba ucraineană și a profesorilor de limba ucraineană prin organizarea a patru ediții a Consfătuirilor Naționale, în parteneriat cu instituții de învățământ superior, acțiune la care au participat, anual, peste 100 de cadre didactice care predau limba ucraineană, profesori universitari, inspectori de specialitate, directori de unități școlare din județele AR, BT, CJ, CS, MM, SV, SM, TM, TL și București, reprezentanți ai Ambasadei Ucrainei în România, ai Ministerului Educației din Ucraina, ai MEN, ai DRI și ai UUR;

- Organizarea și cofinanțarea Olimpiadei Naționale de Limba și literatura ucraineană maternă, a Concursului Național Istoria și tradițiile ucrainenilor, a Concursului de recitare a poeziei ucrainene, a altor concursuri și evenimente educaționale care vizează limba și literatura ucraineană, istoria, tradițiile și dialogul intercultural, precum și premiarea elevilor participanți (anul acesta, elevii premiați la Olimpiada de Limba și literatura ucraineană maternă și la Concursul de recitare a poeziei ucrainene, au beneficiat, pe lângă premiile acordate anual, de un sejur într-o stațiune turistică de la Marea Neagră din Ucraina, toate cheltuielile fiind suportate de către UUR);

- Luare de poziție față de prevederile OMEN nr. 4165 din 24 iulie 2018 privind plata/ neplata orelor aferente disciplinelor din planurile-cadru pentru învățământul în limbile minorităților naționale, ciclul primar: Comunicare în Limba română, respectiv Limba și literatura română, soldată cu revenirea la ordinul precedent;

- O serie de întreveneri la MEN, în cadrul cărora au avut loc întâlniri atât cu ministrul Educației Naționale, cât și cu secretari de stat și cu directori generali din cadrul MEN, fiind abordate, punctual, diverse subiecte legate de problematica învățământului destinat minorității ucrainene din România;

- Efectuarea unor vizite de lucru în județele AR, CS, MM, SV, TM și TL, în cadrul cărora au avut loc întreveneri cu reprezentanții administrației publice locale și reprezentanții minorității ucrainene, directori de școli, cadre didactice, inspectori școlari și părinți, ale căror obiective au fost dezbaterile, analizarea și soluționarea aspectelor cu care se confruntă ucrainenii din județele respective (în special cele legate de învățământ, administrație, transport, sănătate, infrastructură, utilități etc.), vizite care s-au încheiat cu rezultate imediate, dintre care amintim:

- distribuirea auxiliarelor educaționale în limba ucraineană, avizate de MEN pentru clasele I-V, în județele AR, CS, MM, SV, TM;

- rezolvarea problemelor legate de interpretarea greșită a LEN și a legislației subsecvente, care au dus la neacordarea costului standard per/elev pentru minorități și nerespectarea planului-cadru pentru minorități în județul TL;

- rezolvarea problemelor legate de nerespectarea planului-cadru pentru minorități în anumite școli din județul SV;

- rezolvarea problemelor legate de continuitatea funcționării clasei cu predare în limba

(Continuare în pagina a 3-a)

CONGRESUL AL VIII-LEA AL UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA (26-27 octombrie 2019)

(Urmare din pagina a 2-a)

ucraineană de la Colegiul Național „Iulia Hasdeu” din localitatea Lugoj, județul TM;

– rezolvarea problemelor legate de înființarea grupelor cu predare a limbii ucrainene din localitatea Reșița, județul CS;

– Premiarea și organizarea de excursii pentru elevii care participă la concursuri și olimpiade naționale.

Activitatea editorială a UUR. Activitatea editorială a Uniunii Ucrainenilor din România, prin Subcomisia pentru probleme de presă, mass-media și editare de cărți este bogată și variată. În primul rând, trebuie subliniat faptul că sub egida Uniunii Ucrainenilor din România, apar, lunar, șase ziare și reviste (până în 2018, erau cinci): «Вільне слово» (în limba ucraineană), „Curierul ucrainean” (în limba română), «Український вісник» (în limba ucraineană), «Наш голос» (în limba ucraineană), „Есouri ucrainene” (în limba română) și «Дзвоник» (în limba ucraineană).

Pe parcursul întregului an, se tipăresc peste 35.000 de exemplare ale publicațiilor sus-menționate. Tematica acestora este diversă, fiind îndreptată, în general, către renașterea conștiinței naționale.

O atenție deosebită, însă, este acordată vieții ucrainenilor din România, activității Uniunii Ucrainenilor din România și deputatului nostru în Parlamentul României, precum și problemelor legate de școală, rolului familiei în conservarea tradițiilor culturale și dezvoltării limbii materne. De asemenea, prin acestea se păstrează legătura cu patria istorică, Ucraina, iar mulți corespondenți de-ai noștri iau parte la discuții și acțiuni care au loc în acele regiuni ale României, unde locuiesc ucrainenii.

În ultimii ani, fiecare dintre aceste reviste a recrutat corresponsenți noi: Stirbăț Cristina, Claudia Semciuc, Iaroslava Șteleac și Irina Beuca. De asemenea, în fiecare an, zeci de colaboratori din toată țara, atât din cele patru regiuni principale ale țării cu populație compactă de ucraineni (Maramureș, Bucovina, Banat și Dobrogea), cât și din alte orașe românești cu populație mai redusă a acestei etnii (Satu Mare, Cluj-Napoca, Iași, București, Galați). Lor li s-au alăturat scriitori și critici români.

Totodată, Uniunea Ucrainenilor din România a dublat numărul destinatarilor cărora le sunt expediate revistele UUR, preconizând ca începând de anul viitor numărul acestora să se tripleze.

În paginile ziarelor și revistelor ucrainene ale UUR, publică și scriitori și cercetători din Ucraina și din diaspora.

Un alt domeniu, în afară de presă, bine reprezentat în cadrul Comisiei pentru presă, este tipărirea de cărți. Anual, cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România, apar circa 12 volume (între 2016 – 2019 au fost editate 45 de volume și 6 manuale auxiliare de limba și literatura ucraineană pentru clasele I-VI).

Tematica lor include literatură (proză, dramaturgie, poezie), monografii despre așezările ucrainene din România, cărți științifice (de etnografie, lingvistică și critică literară), traduceri din limba ucraineană, publicistică, cărți pentru copii.

Trebuie remarcat faptul că tematica reflectată în lucrările cercetătorilor ucraineni din România s-a diversificat, fiind abordate teme, precum istoria ucrainenilor și a graiurilor ucrainene din Ro-

mânia; toponimia și antroponimia ucrainenilor din România; probleme privind ecologia. Au fost publicate comunicările prezentate la diferite conferințe științifice internaționale, organizate de Uniunea Ucrainenilor din România (volumele: „Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate”; „Dialogul slavistilor la începutul secolului al XXI-lea”; „Caietele Conferinței Internaționale «Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate și perspective»”).

De-a lungul acestei perioade, a avut loc un număr mare de prezentări de cărți, publicate de UUR, la diferite evenimente organizate de Uniunea Ucrainenilor din România sau la cele unde Uniunea a fost coorganizator. Trebuie menționat faptul că, în cursul anului 2018, au fost publicate cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România șase manuale auxiliare de limba și literatura ucraineană pentru clasele I-VI. Aceste auxiliare sunt aprobate de Ministerul Educației

Naționale din România, ele constituind materialul didactic în ziua de astăzi.

Sub oblăduirea Subcomisiei pentru probleme de presă, mass-media și editare de cărți, a Comisiei pentru cultură și a președintelui UUR, în perioada 24-25 iulie, a avut loc, pentru prima dată, la București, Conferința națională „Presă Uniunii Ucrainenilor din România”, la care au fost invitați: redactorii ziarelor și revistelor noastre, corespondenții, scriitorii, publiciștii, reprezentanți ai corpului diplomatic al Ucrainei în România și colaboratori din Ucraina.

Biserica ucraineană. În perioada noiembrie 2015 și până în prezent, în cadrul planurilor acțiunilor culturale ale Uniunii Ucrainenilor din România au fost incluse acțiuni organizate în parteneriat cu bisericile ucrainene din România, fiind încheiate peste 30 de acorduri de parteneriat, în aproape toate localitățile unde se slujește în limba ucraineană din județele Caraș-Severin, Maramureș, Suceava, Timiș, acțiunile fiind menite să promoveze identitatea etnică, lingvistică, culturală și religioasă a etniei noastre.

Aici putem aminti acțiunile „Cântece religioase ucrainene – Sărbătoarea Bisericii Ortodoxe Ucrainene”, „Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din toată lumea”, „Concerte de muzică religioasă ucraineană”, „Identitatea religioasă a ucrainenilor”, „Spiritualitatea ortodoxă a ucrainenilor” etc.

Activitatea administrativ-financiară. Urmare unei gestionări corecte a fondurilor primite de la bugetul de stat, Uniunea Ucrainenilor din România a beneficiat de o majorare a bugetului față de anul 2015 cu aproape 30% fonduri care au fost utilizate pentru:

- cheltuieli materiale pentru funcționarea sedilor organizațiilor și sucursalelor/ filialelor aces-

tora, ale centrelor culturale și comunitare, pentru lucrări de întreținere și reparații ale imobilelor aferente, pentru asigurarea securității și pazei acestora, precum și cheltuieli conexe de expertiză și audit;

- cheltuieli de personal și cheltuieli conexe care decurg din aplicarea legislației muncii;

- editarea, tipărirea și distribuția de carte, publicații, precum și de manuale școlare;

- organizarea/participarea la acțiuni culturale, științifice, educaționale, sportive, simpozioane, schimburi de experiență, tabere, cursuri de formare/perfecționare, vizite de documentare și de studiu în domeniile protejării și promovării identității etnice, lingvistice și culturale, precum și în domeniul managementului operațional organizate în țară și în străinătate;

- investiții în bunuri mobile și imobile necesare desfășurării activităților organizațiilor și comunității;

- asistență juridică, taxe notariale, expertiză juridică și extrajudiciară, audit.

Un punct prioritar pe agenda Conducerii UUR a fost dotarea filialelor Uniunii Ucrainenilor din România cu echipamente IT, cu costumele tradiționale ucrainene și instrumente muzicale; la ora actuală, toate ansamblurile Uniunii având costumele finalizate sau în curs de finalizare, unele ansambluri beneficiind chiar și de 2-3 rânduri de costume.

Tot acest efort s-a concretizat prin creșterea numărului ansamblurilor artistice, numărul membrilor acestora, precum și calitatea artistică.

Creșterea acțiunilor culturale și a vizibilității Uniunii Ucrainenilor din România a făcut ca numărul membrilor să crească, în anumite filiale, cu peste 50%, motiv pentru care pentru a-și putea desfășura activitatea Uniunea Ucrainenilor din România a deschis 11 noi sedii la Caraorman, Crișan, Sf. Gheorghe, Telița, Fântâna Mare, Sulina (județul Tulcea); Păltiniș și Reșița (județul Caraș-Severin); Tarna Mare (județul Satu Mare); Repedea și Rona de Sus (județul Maramureș).

Totodată, Uniunea se află în faza procedurilor de obținere/achiziție de alte 8 sedii la Bălcăuți, Paltinu și Negostina (județul Suceava); Remetei, Ruscova, Lunca la Tisa (județul Maramureș), Pardina (județul Tulcea) și Cluj-Napoca (județul Cluj).

A reabilitat sediile din Galați, București, Caransebeș, Micula, Timișoara, iar din fonduri proprii a dotat grădinița cu predare în limba ucraineană, din cadrul Liceului „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, urmând ca, din 2020, în parteneriat cu Ambasada Ucrainei la București să doteze, tot din fonduri proprii, școlile din județele în care este studiată limba ucraineană.

Transparentizarea deciziilor Uniunii s-a concretizat prin publicarea lunară a ședințelor conducerii, precum și a acțiunilor desfășurate.

Conducerea Uniunii și-a organizat ședințele în toate filialele Uniunii, la finalul cărora se întâlnea cu membrii Comitetelor județene pentru a dezbate probleme cu care aceștia se confruntă.

Toate deciziile conducerii UUR atât la nivel județean, cât și la cel central au fost dezbătute în cadrul Comitetelor, Prezidiului sau Consiliului UUR.

(Continuare în pagina a 4-a)

CONGRESUL AL VIII-LEA AL UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA (26-27 octombrie 2019)

(Urmare din pagina a 3-a)

Semestrial, în cadrul ședințelor au fost dezbătute problemele cu care se confruntă învățământul în limba ucraineană, iar, lunar, situațiile financiare, activitatea deputatului, problemele organizatorice etc.

Relațiile bilaterale. Pentru orice organizație reprezentativă a unei comunități relațiile cu administrația centrală și organisme internaționale este foarte importantă.

Astfel, pentru îmbunătățirea relațiilor sale, Uniunea Ucrainenilor din România a încheiat acorduri de colaborare cu Ambasada Ucrainei la București, Ministerul Educației Naționale, Consiliile județene, Primării, Biserica Ortodoxă Ucraineană, Biserica Greco-Catolică Ucraineană, Inspectoratele Școlare Județene, Universitatea

Babeș-Bolyai, Universitatea București, Radio România Internațional, TVR, Administrația de Stat a regiunii Ivano-Frankivsk, Administrația de Stat a raionului Verchovyna, organizând în parteneriat cu acestea peste 150 de acțiuni culturale.

Totodată, Uniunea Ucrainenilor din România a participat cu toată conducerea acesteia la adunările anuale ale Congresului Mondial al Ucrainenilor.

Datorită acestor bune colaborări, au avut loc mai multe schimburi culturale și educaționale, iar, în noiembrie 2016, cu sprijinul dlui Iaroslav Skumatciuk, în centrul municipiului Sighetu Marmăției, a fost dezvelit bustul Marelui Cobzar Taras Șevcenko. Evenimentul a reunit ucraineni din România, Franța, Ungaria și Ucraina, la care au participat miniștrii afacerilor externe din România și Ucraina, reprezentanți ai CMU,

CMCU, CEU, Guvernului, Consiliului Județean, Administrației de Stat a regiunilor Ivano-Frankivsk și Transcarpatia.

În 2018, tot la inițiativa Uniunii Ucrainenilor din România a fost organizată, la sediul filialei Maramureș a UUR, o întâlnire de lucru cu primarii localităților cu populație majoritar ucraineană din Maramureș și primarii localităților din raionul Verchovyna, cu care se învecinează. La eveniment, au mai participat reprezentanți ai Parlamentului României și Radei Supreme a Ucrainei, reprezentanți ai consiliilor județene, directori de școli etc. Urmare acestei întâlniri de lucru, primăriile localităților ucrainene vecine au semnat acorduri de colaborare în domeniile transfrontalier, educațional, administrativ și cultural.

Rezoluția Congresului UUR

1. Congresul Uniunii consideră că punctele prioritare sunt: continuitatea de reprezentare de către organele statutar alese, prevenirea oricăror pretexte care să permită persoanelor de rea credință să împiedice funcționarea Uniunii, intensificarea eforturilor în direcția unității ucrainenilor din România, a creșterii capacității de reprezentare, a respectării valorilor specifice etnicilor ucraineni din România și a întăririi conștiinței de ucrainean.

2. Reamintește membrilor săi că păstrarea unității rămâne, în continuare, de mare actualitate. Atrage atenția asupra faptului că membrii Uniunii trebuie să rămână consecvenți în respectarea și punerea în practică a Rezoluției de la Sighetu Marmăției din data de 23 iunie 2018.

3. Congresul Uniunii solicită membrilor săi să informeze, de îndată, organele de conducere ale UUR, despre eventuale încercări de divizare și

slăbire a puterii UUR de a reprezenta interesele legitime și constituționale ale comunității ucrainene.

4. Congresul cere Consiliului (Radei) Uniunii luarea măsurilor necesare pentru mărirea vizibilității UUR și a încrederii etnicilor ucraineni în UUR, inclusiv prin prezentarea mai accentuată a obiectivelor și preocupărilor Uniunii.

5. Crearea de noi organizații locale, cel puțin în localitățile în care populația ucraineană depășește 5 % din numărul total de locuitori.

6. Congresul solicită Consiliului (Radei), Comitetelor filialelor locale precum și Organizațiilor locale ale UUR luarea măsurilor necesare pentru creșterea numărului de reprezentanți în Consiliile locale și județene.

7. Congresul Uniunii Ucrainenilor din România atrage atenția că menținerea activității rodnice în domeniile cultural, artistic, educațional, social, editorial, administrativ, al relațiilor externe este obligatorie pentru păstrarea identității etnice.

8. Solicită membrilor săi să contribuie la buna activitate a UUR, în spiritul unității etnicilor ucraineni, pe măsura competenței și experienței fiecărui membru.

Ziua Europeană a Limbilor

La inițiativa Consiliului Europei, Ziua Europeană a Limbilor este celebrată în fiecare an la 26 septembrie, începând cu 2001. Această inițiativă are ca obiectiv sensibilizarea publicului față de multilingvism în Europa, cultivarea diversității culturale și lingvistice și încurajarea învățării limbilor străine de către toți europenii la orice vârstă, atât la școală, cât și pe durata vieții.

Trebuie spus de la început că învățarea limbilor străine atrage după sine descoperirea unor culturi noi, posibilitatea de a căpăta o perspectivă diferită asupra lumii și de a-i înțelege mai bine pe cei din jur. Și în trecut, acum o sută de ani, unul dintre criteriile care defineau gradul de cultură al unei persoane era cunoașterea mai multor limbi. Să ne reamintim doar de faptul că scriitorii Ivan Franko cunoștea 14 limbi, Lesea Ukrainka – 11, iar Pavlo Tycina – 15. Dar cele mai multe limbi stăpâna academicianul ucrainean A. Krymskyi care, întrebat fiind câte limbi știe, răspundea în glumă: „mi-ar fi mai ușor să răspund care sunt limbile pe care nu le cunosc”. Oamenii de știință au stabilit că numărul limbilor știute de acesta era cuprins între 60 și 100. Krymskyi avea o memorie fenomenală, deseori „plângându-se” cunoscuților că „nu poate uita nimic”. Totuși, din punctul de vedere al gradului de cuprindere socială a fenomenului, multilingvismul era apanajul unui număr limitat de persoane. Astăzi, lumea a intrat într-o nouă fază de dezvoltare, multilingvismul

căpătând un rol important. În Europa se vorbesc 24 de limbi oficiale, dar există și peste 60 de comunități autohtone care vorbesc o limbă regională sau minoritară, iar tematica multilingvismului a devenit tot mai prezentă în dezbaterile europene, în special din 2007, când a fost creat în cadrul Comisiei Europene portofoliul multilingvismului. Politica Uniunii Europene în domeniul multilingvismului transmite un mesaj clar: fiecare cetățean al Uniunii ar trebui să aibă posibilitatea de a comunica adecvat, de a-și pune în valoare potențialul și de a beneficia în mod optim de oportunitățile oferite de o Uniune Europeană modernă și inovatoare, de asemenea, fiecare cetățean al Uniunii ar trebui să aibă acces la formare lingvistică corespunzătoare sau la alte modalități de a depăși obstacolele lingvistice din viața de zi cu zi, de la locul de muncă și din comunicarea în Uniunea Europeană.

Procesul de învățare a limbilor străine s-a dezvoltat foarte repede în statele membre ale Uniunii Europene și deja mai mult de jumătate dintre elevii studiază două limbi străine. Mai sunt, însă, multe de făcut pentru a avea o schimbare profundă. Învățarea limbilor străine de la o vârstă fragedă reprezintă un element de bază pentru dobândirea de competențe lingvistice, în cursul perioadei de școlarizare.

Dar învățarea limbilor străine nu ar trebui să se limiteze la cadrul școlar. Sunt necesare cursuri de

limbi străine, adaptate corespunzător, și pentru alte categorii precum persoanele din învățământul profesional, nelingvistic sau adulții.

Niciodată n-au existat mai multe oportunități ca acum de a lucra sau de a studia într-o altă țară europeană, dar lipsa competențelor lingvistice împiedică mulți oameni să beneficieze de ele. În condițiile globalizării și ale noilor forme de proprietate, cetățenii au din ce în ce mai multă nevoie de cunoașterea altor limbi pentru a lucra eficient chiar și în propriile țări. Așadar, globalizarea, mobilitatea și tipurile de afaceri fac ca cetățenii să aibă nevoie de competențe lingvistice străine, iar capacitatea de a comunica în mai multe limbi face parte din competențele esențiale pe piața muncii și consolidează competitivitatea, dar învățarea limbilor străine aduce și alte beneficii permițând realizarea de noi prieteni și contacte.

Cu un mare număr de imigranți sau refugiați orașele Europei au devenit tot mai multilingvistice. De exemplu, la Londra se vorbesc mai mult de 300 de limbi: engleza, franceza, chineza, poloneza, rusa, ucraineana, spaniola, portugheza, araba, turca, dar și bengali, kurda, berbera, hindi, urdu și multe altele.

Cu prilejul Zilei Europene a Limbilor, autoritățile naționale, inclusiv cele din țara noastră, și diferiți parteneri colaborează la organizarea de evenimente care cuprind activități cu și pentru copii, programe de televizor și de radio, cursuri de limbă și conferințe. În România astfel de activități au fost organizate în principalele orașe ale țării. Uniunea Ucrainenilor din România s-a alăturat principalelor orașe ale țării mediatizând în presă Ziua Europeană a Limbilor.

Ion ROBCIUC

Sărbătorirea Zilei Drapelului și a celei de-a 28-a aniversări a Independenței Ucrainei

În ziua de 23 august 2019, începând cu orele 17.00, la sediul filialei noastre, în prezența unui public numeros și a oaspeților a fost oferită o recepție în cinstea acestor două evenimente remarcabile și cu o conotație aparte în istoria modernă a Ucrainei.

La sosire, oaspeții au fost întâmpinați de către tineri ucraineni, îmbrăcați în costume tradiționale ucrainene, conform tradiției cu pâine și sare.

Recepția a fost deschisă de către președintele UUR Tulcea, Dumitru Cernencu, prin intonarea imnurilor de stat ale României și Ucrainei, împreună cu participanții, după care s-a păstrat un moment de reculegere în memoria victimelor căzute pe frontul din estul Ucrainei.

Despre semnificația Zilei Drapelului și a aniversării Independenței Ucrainei, a vorbit domnul Ievhen Levytskyi, ministru consilier al Ucrainei la București, după care Sfinția Sa, Visarion, episcopul Tulcii, deputatul Andrian Ampleev și domnul Constantin Albu, consilier al președintelui Consiliului Județean Tulcea, au evidențiat pe rând, importanța acestor evenimente, bunele relații existente între România și Ucraina, exprimând totodată, aprecieri pozitive la adresa activității socioculturale a filialei noastre.

Ministrul Ievhen Levytskyi a vorbit despre semnificația zilelor de 23 și 24 august când „...un grup de deputați ucraineni patrioți au introdus în sala de ședințe a Radei Supreme din Ucraina, pentru prima dată, drapelul albastru-galben și, din acel moment, Ucraina a obținut drapel oficial de stat, drapelul pe care-l vedeți și astăzi aici. De aceea, 23 august este sărbătoarea Zilei Drapelului Ucrainean. Al doilea eveniment s-a produs a doua zi, 24 august tot în anul 1991, când Rada Supremă a proclamat suveranitatea și independența noului stat pe harta lumii – statul independent ucrainean. Așa că Ucraina are o istorie scurtă de doar 28 de ani, dar aceasta nu este toată istoria sa, este doar istoria Ucrainei noi începând cu anul 1991. Republica Ucraineană a fost și în 1917-1918, dar nu a rezistat mult atunci, bolșevicii au desființat această republică independentă. Acum Ucraina a simțit ce înseamnă să fii independent, ce înseamnă libertatea, a înțeles ce înseamnă o Europă liberă, democratică, care se poate dezvolta, în care libertatea omului este conceptul principal. Exemplul cel mai bun este România care deja e membră a Comunității Europene. Relațiile dintre Ucraina și România se dezvoltă foarte bine, avem în zona vecinătății foarte multe proiecte. Cred că la toamnă se va deschide și punctul de trecere care este în curs de lucru și finalizare, din partea ucraineană fiind terminat și cred că și aici, la jumătatea română, se va finaliza. Aș vrea să mulțumesc oficial din partea ambasadorului, din partea ambasadei, din partea statului ucrainean, tuturor ucraine-

nilor din România pentru susținerea pe care o au față de Ucraina. Uniunea Ucrainenilor din România și filiala din Tulcea care e condusă de mult stimatul domn Dumitru Cernencu, aduc o contribuție importantă la susținerea statului nostru. Mai mult decât atât, noi apreciem activitatea comunității ucrainene din Tulcea, știu că nu sunt mulți ucraineni, dar sunt bogați în fapte. Vreau să vă felicit încă o dată cu prilejul celor două sărbători, să vă urez sănătate și numai bine! Sau cum spun ucrainenii, „Budmo!“, a încheiat ministrul Ievhen Levytskyi.

Sfinția Sa Visarion a oferit o icoană specială cu legături pravoslavnice pentru minoritatea ucraineană, iar în alocuțiunea sa a spus: „Țin să-i mulțumesc domnului Cernencu Dumitru pentru că ne-a invitat și să vă transmit și din partea Bisericii Ortodoxe de aici din Nordul Dobrogei, cele mai bune urări cu prilejul Zilei Drapelului și Zilei Independenței Ucrainei. Ucraina și România – două popoare care s-au intersectat cu bune și cu rele de-a lungul istoriei, două popoare ortodoxe, care mărturisesc credința în Dumnezeu – Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt – și au o evlavie deosebită față de Maica Domnului. Dacă România este Grădina Maicii Domnului este și Ucraina pentru că poporul ucrainean are o smerenie deosebită față de Maica Preacurată și de-a pururi Fecioară, Maria. Iată, am venit aici să vă spunem „La mulți ani!“, Dumnezeu să binecuvânteze popoarele român și ucrainean, iar ucrainenii să găsească drumul către Europa. În același timp,

popoarele român și ucrainean să trăiască în pace și în bună înțelegere, să conlucreze pentru binele cetățenilor lor aici pe pământ, dar și pentru binele credincioșilor ortodocși pentru a obține Impărația Cerurilor. V-am adus o icoană, ca și anul trecut, de data aceasta cu Mântuitorul Isus și Maica Domnului, pe care, domnule președinte, s-o aveți aici, în biroul dumneavoastră. Fie ca Dumnezeu să binecuvânteze și România, și Ucraina“.

Deputatul Andrian Ampleev a spus că s-a simțit onorat pentru invitația primită din partea comunității noastre și a declarat: „Sunt coleg cu domnul Dumitru Cernencu de mulți ani și colaborăm fiecare pentru binele comunităților din care

provenim. Rușii-lipoveni, la fel ca și ucrainenii cu mulți ani în urmă, s-au stabilit în aceste ținuturi dobrogene, unde au practicat pescuitul, creșterea animalelor, iar rușii-lipoveni vorbesc un dialect impregnat cu multe cuvinte ucrainene și sunt conștienți că limba ucraineană locală are multe cuvinte împrumutate de la noi. Sunt coleg de parlament cu deputatul din partea comunității ucrainene, domnul Nicolae Miroslav Petrețchi, cu care împart aceeași bancă, de multe ori stăm de vorbă pe probleme comunitare, iar această vecinătate mă onorează. De asemenea, mă simt onorat să fiu astăzi prezent aici la aceste evenimente importante din viața poporului ucrainean – Ziua Drapelului și Ziua Independenței de Stat. Toate popoarele trebuie să trăiască în pace, armonie. Fie ca pacea, buna înțelegere, înțelepciunea să primeze întodeauna în relațiile dintre oameni și mai ales în relațiile dintre state. Eu sunt convins că vremurile ce vor veni vor fi vremuri înțelepte pentru toți oamenii și permiteți-mi să vă urez din toată inima un călduros „La mulți ani!“, multă sănătate dumneavoastră și familiilor dumneavoastră și fie ca Bunul Dumnezeu să ne aibă în pază pe toți!“.

În alocuțiunea sa, consilierul Constantin Albu a transmis un mesaj din partea președintelui Consiliului Județean Tulcea, Horia Teodorescu, afirmând: „Suntem prezenți la astfel de evenimente din viața minorităților din județul Tulcea, pentru că mozaicul etniilor din Dobrogea este o caracteristică definitorie, care dă identitate acestei zone. Trebuie să menționez faptul că județul nostru are foarte bune relații de colaborare cu vecinii de la nord de Dunăre. Cooperarea dintre noi, județul Tulcea, și orașul Izmail s-a contrurat în momentul înființării Euroregiunii „Dunărea de Jos“, în anul 1998, an care a marcat începutul unor colaborări care a fost consolidată odată cu înființarea asociației menționate. Totul a culminat cu semnarea, în anul 2017, a Acordului de Înțelegere dintre județul Tulcea și orașul Izmail. În baza acestuia, o serie de proiecte comune au fost depuse în vederea finanțării prin Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020. De altfel, anul 2019 s-a dovedit extrem de fructuos în domeniul acestei colaborări, vara aceasta fiind lansate două proiecte de cooperare. Este vorba de proiectul privind infrastructura transfrontalieră de sănătate, pentru reabilitarea unor spitale din cele două regiuni și de proiectul Clean River – Dunărea pentru reabilitarea sistemelor de canalizare ale zonei de frontieră a Deltei Dunării. Revenind la comunitatea tulceană a ucrainenilor, vă felicit, domnule Dumitru Cernencu, pentru modul în care păstrați vie tradiția, portul, obiceiurile și cultura în rândul membrilor, asigurând astfel legătura între generații“. După aceasta, a urmat un scurt program artistic susținut de către ansamblul de cântece și dansuri tradiționale ucrainene „Zadunaiska Sici“ din Tulcea, iar la final oaspeții în frunte cu invitații de onoare au gustat câteva din preparatele tradiționale ucrainene dintre care nu au lipsit salate, tartine și renumitele „varenyky“, moment tocmai bun pentru cunoaștere reciprocă și socializare.

Seara s-a încheiat într-o atmosferă de concordie, în care toți participanții au cântat la unison cunoscute melodii tradiționale ucrainene, din care nu a lipsit imnul nostru, „Rozprehaite chlopti koni“.

Mulțumesc încă o dată, tuturor celor care s-au implicat în organizarea, pregătirea și desfășurarea acestei acțiuni importante în viața comunității noastre.

Dumitru CERNENCU

Membrii filialei Iași a UUR și-au ales noua conducere

Într-o atmosferă destinsă și plăcută, după ce participanții la Conferință au avut la dispoziție câteva minute bune pentru socializare și schimb de idei pe marginea evenimentului la care au fost invitați, au început lucrările Conferinței județene a filialei Iași a UUR. Lucrările s-au desfășurat în localul Clubului Medicilor – o gazdă primitoare pentru marea majoritate a acțiunilor filialei noastre – în sala de festivități pregătită și de această dată ca pentru o mare sărbătoare. Mai subliniem faptul că lucrările

Conferinței s-au desfășurat și sub puternicul impact al evenimentului major ce avea loc în această perioadă la Iași – pelerinajul creștinilor la Racla cuvioasei Parascheva.

Înainte de deschiderea lucrărilor Conferinței, președintele filialei a propus participanților să țină un moment de reculegere pentru acei membri ai filialei, care au plecat din rândurile organizației noastre în perioada de la ultimul Congres al UUR și până în ziua când s-a desfășurat Conferința.

În continuare lucrările Conferinței s-au desfășurat potrivit prevederilor legislației în vigoare, a Statutului UUR, a regulamentelor de ordine interioară și a ghidului aprobat de Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România, fiind condus de un prezidiu format din 3 persoane: dl Robciuc Ioan, președinte, dl Hrihorciuc Victor și dl Serdenciuc Daniel.

După alegerea organelor de lucru ale Conferinței (secretariatul și Comisia de verificare a prezenței la lucrări și de validare a voturilor) lucrările au continuat cu prezentarea Raportului de activitate al comitetului filialei Iași a UUR pentru perioada 2015-2019, de către președintele filialei. Întrucât la Conferință au participat și membrii mai noi precum și invitați, președintele filialei a făcut o scurtă incursiune în istoricul activității filialei de la constituire și până în prezent, scoțând în evidență atât realizările, cât și greutățile prin care a trecut cea mai tânără filială a UUR.

Referindu-se la perioada pentru care s-a întocmit raportul, acesta a prezentat principalele activități desfășurate subliniind faptul că de la an la an numărul activităților propuse și aprobate de Consiliul UUR s-a dublat, acestea diversificându-se și implicând tot mai multe persoane, dar și mult mai mulți participanți. Totodată a subliniat faptul că activitățile filialei nu s-au limitat doar la acțiuni cultural-artistice și sportive, respectiv, divertisment. În fiecare an, au fost organizate simpozioane, mese rotunde și conferințe, în care au fost prezentate obiceiurile și tradițiile poporului ucrainean, în general, și ale ucrainenilor din România, în special, momente din istoria poporului ucrainean, tragediile

prin care a trecut acest popor și mai trece și în zilele noastre.

În ceea ce privește cooperarea cu autoritățile locale, președintele a amintit faptul că filiala s-a implicat în diverse acțiuni și evenimente organizate de prefectură (celebrarea Zilei Minorităților Naționale, întâlniri cu reprezentanții unor instituții și organizații din Ucraina), Consiliul Județean (vizite de lucru reciproce în Ivano-Frankivsk, Cernăuți, regiunea Vinnyțea, precum și vizite de răspuns ale acestora la Iași în cadrul acțiunilor internaționale economice, culturale, sportive și educaționale), și Primăria Iași (întâlniri de lucru la Cernăuți și la Iași, în cadrul unor acțiuni economice, culturale, sportive și educaționale, sărbătorirea zilelor orașelor Iași și Cernăuți etc.). O contribuție semnificativă a avut filiala noastră în pregătirea și semnarea Acordului de înfrățire a municipiului Iași cu orașul Cernăuți. În final, a subliniat că domeniu la care mai trebuie lucrat, poate și cu sprijinul conducerii UUR, este încheierea și semnarea unor acorduri, protocoale privind cooperarea dintre filiala noastră și au-

toritățile locale sau departamentele acestora. Și ca un deziderat mai vechi, care s-ar putea realiza și cu sprijinul organelor locale ar fi amplasarea unui bust al poetului nostru Taras Șevcenko pe una din străzile Iașului.

În ceea ce privește cooperarea cu alte minorități și organizații nonguvernamentale, putem menționa că la evenimentele noastre, dedicate unor personalități remarcabile ale culturii ucrainene și, respectiv, unor date memorabile pentru ucrainenii, participă prietenii noștri armeni, greci, italieni, ruși-lipoveni, evrei, romi, iar membrii comunității noastre participă la activitățile organizate de ei. Pe plan local, în prezent

noi avem protocoale de colaborare semnate cu Colegiul Național de Arte „Octav Băncilă” și cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Și în acest domeniu au rămas unele propuneri la stadiul de proiecte: un ziar sau revistă locală în care tinerii noștri să-și încerce talentul scriind poezii, eseuri, povestiri; o carte despre tradițiile și obiceiurile minorităților noastre și o carte de bucate cu cele mai reprezentative rețete pentru diferite ocazii; o Casa a Prieteniei Minorităților, iar în parcul Copou o alee a scriitorilor reprezentativi pentru fiecare dintre minoritățile care locuiesc la Iași.

În ceea ce privește cooperarea cu instituțiile, organizațiile nonguvernamentale din afara granițelor avem relații foarte bune cu Primăria orașului Cernăuți și Vinnyțea, cu Școala de Artă pentru copii „Vyșenka” din Vinnyțea, cu Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi” din Cernăuți (este pregătit un proiect de colaborare), cu Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți, au rămas relații bune cu Școala de Artă din Kolomyia. Aveam o relație bună cu fostul președinte, dar și cu actualul președinte al Uniunii Ucrainenilor din Moldova; am participat la mai multe evenimente organizate la Chișinău (la unul dintre ei a fost președintele UUR, iar la altele membrii filialei noastre și membrii Consiliului de conducere al UUR).

În urma prezentării raportului de activitate s-au înscris la cuvânt mai multe persoane care au apreciat pozitiv activitatea desfășurată de Comitet și de filiala Iași în ansamblul ei, precum și buna colaborare existentă cu instituțiile pe care le reprezintă. În unanimitate de voturi participanții la Conferință au apreciat activitatea ca fiind foarte bună.

La finalul Conferinței au fost aleși nominal președintele filialei și noul Comitet. Noua conducere aleasă are următoarea componență: Hrihorciuc Victor, președinte; Serdenciuc Daniel, prim-vicepreședinte; Scalschi Sorin, vicepreședinte; Macovei Timofte, secretar; Leiba Ioan, membru

Ca delegat și invitați pentru Congresul al VIII-lea al UUR, care se va desfășura la Cluj-Napoca, au fost propuși și aleși nominal următorii: Serdenciuc Daniel, delegat; Scalschi Sorin și Leiba Ioan, invitați.

Lucrările Conferinței s-au încheiat într-o atmosferă destinsă și cu certitudinea că pe viitor activitatea filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România va progresa, iar multe din problemele rămase la stadiul de proiecte se vor materializa cu sprijinul deputatului și președintelui UUR, dlui Nicolae Miroslav Petrețchi, al celorlalte minorități, al Ambasadei Ucrainei la București, al organelor locale și cu o implicare mai susținută a membrilor organizației noastre.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Revederea

La 15 septembrie a.c., s-a întâlnit la Suceava pe terasa Restaurantului „Zamca”, după 50 de ani de la absolvire, promoția anului 1969 a Facultății de Filologie din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani din Suceava cu un număr de 25 foste cadre didactice (printre care și soția). Din diferite motive n-au fost prezenți toți absolvenții unii din pricini de sănătate, alții prin trecerea la cele veșnice. S-au ținut momente de

reculegere pentru foștii profesori și pentru colegii chemați la Domnul. Organizatoarea revederii a fost colega Geta Teodorovici care a oferit doamnelor câte un trandafir. S-au depănat amintiri legate de viața fiecăruia. S-au remarcat dl profesor scriitor Emil Talianu, autor a 10 volume și corespondent (uneori) al ziarului „Crai nou”. Întreaga manifestare s-a desfășurat într-o atmosferă prietenoasă, nelipsind gustările apetisante. O asemenea revedere a mai avut loc la o pensiune suceveană a colegului celor prezenți Vasile Panțaru.

Decebal Alexandru SEUL

FESTIVALUL INTERETNIC „CONFLUENȚE” - IAȘI 2019

În cadrul parteneriatului încheiat între Consiliul Județean Iași, Asociația Italianilor din România – RO.AS.IT și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Euronest, în perioada 4-5 octombrie, la Muzeul Unirii și în complexul Palas s-a desfășurat Festivalul Interetnic Internațional „Confluente 2019”.

Ajuns la cea de-a XII-a ediție, Festivalul Interetnic „Confluente” are ca obiectiv principal promovarea valorilor și tradițiilor minorităților naționale din România, prin muzică și dansuri tradiționale și a fost realizat cu finanțarea Ministerului Culturii și Identității Naționale.

Prin cântecele și dansurile tradiționale prezentate, artiștii reprezentând minorități naționale din Iași și din țară (italieni, germani, eleni, ruși-lipoveni, rromi, ucraineni, polonezi, ruteni, evrei, tătari), alături de cei din Italia și formații artistice din Iași cu dansuri tradiționale românești, au valorificat potențialul cultural într-o suită de manifestări autentice care plasează Festivalul „Confluente” în rând cu alte festivaluri specifice de cel mai înalt nivel, precum „ProEtnica” sau „Alfabetul Conviețuirii”.

Proiectul intercultural a cuprins atât manifestări culturale-artistice și conferințe, cât și dezbateri pe teme ce țin de problematica de interes pentru minorități, diasporă și migrație.

Programul manifestărilor urma să fie deschis la 4 octombrie, începând cu orele 17:00, prin parada portului tradițional, care trebuia să se desfășoare pe traseul Piața Unirii – Palas, dar din cauza condițiilor meteo parada portului popular nu a mai avut loc.

În aceeași zi de la ora 18.00, pe

scena amenajată în cadrul Complexului Comercial Palas, în aer liber, festivalul a continuat cu un spectacol sincretic de muzică și dansuri tradiționale, care dă și denumirea festivalului „Confluente”.

În ziua a doua a festivalului, la 5 octombrie a.c., ansamblurile s-au deplasat în comunele Ciurea și Victoria (județul Iași), unde, pentru prima dată, a avut loc un spectacol de acest gen.

Masa rotundă și workshopurile reunite sub titlul „Istoria care ne desparte, istoriile care ne unesc” au constituit un bun prilej de dezbateri a unor teme, precum „Experiențe antreprenoriale în Diaspora”, „Promovarea colaborărilor comerciale dintre românii din țară și cei din străinătate”, „Colaborări de afaceri între etnii diferite”, „Rolul administrației în susținerea antreprenoriatului”, „Dezbateri pe tema nediscriminării”, „Provocări actuale: sănătate, schimbări demografice și bunăstare”, „Vom reuși doar împreună: promovarea egalității de gen și accesibilitatea persoanelor cu dizabilități”, „Bune practici privind implementarea temelor orizontale – exemple de bune practici în lucrul cu copiii din comunități marginalizate/defavorizate”. La aceste acțiuni au luat parte reprezentanți ai minorităților participante la festival, invitați speciali (istorici, profesori, sociologi, jurnaliști etc.), precum și persoane direct interesate de subiect.

În cadrul aceluiași eveniment, reprezentanții ADI EURONEST au prezentat proiectul „Re-Connect Diaspora. Promovarea oportunităților culturale în afaceri. Rolul multiculturalismului în dezvoltarea sustenabilă a comunităților”.

Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată la acest eveniment de formația de dansuri naționale ucrainene „Veselka” sub conducerea coordonatorului și coregrafului prof. Rodica Fălișteanu cu un program bine primit și apreciat cu îndelungi aplauze de organizatori și publicul spectator.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

O serată literară reușită

Doamna Iaroslava Colotelo, fosta președintă a filialei București a UUR, a organizat la 21 septembrie 2019, în incinta sediului filialei din Piața Romană, o serată literară dedicată poezilor și scriitorilor ucraineni Mychailo Nebeleac din Maramureș și Dmytro Pavlyciko din Ucraina care nu a putut participa la eveniment din cauza vârstei înaintate de 90 de ani.

(poet și scriitor), Ionuț Mutu, istoric de la Muzeul Satului din București, dna Iaroslava Colotelo, organizatoarea acestui eveniment a condus, practic, desfășurarea seratei.

Primul a luat cuvântul dl Mihai Traista, care a evocat personalitatea și opera poetului și scriitorului ucrainean Mychailo Nebeleac din Maramureș, omul care a abordat cu curaj problema drepturilor românilor de etnie ucraineană din ținutul respectiv.

Dl Ionuț Mutu a mulțumit pentru invitația de a participa la acest eveniment, arătând că a acordat și acordă o atenție deosebită problemelor culturale ale ucrainenilor din România, așa cum a făcut și în trecut de câte ori a fost invitat.

Reprezentantul Ambasadei Ucrainei în România, dl Oleh Balyha, care a făcut parte din prezidiu, a

mulțumit pentru invitația de a participa la serată literară, informându-i pe cei prezenți că este venit de curând în România și că se va ocupa de problemele culturale în cadrul Ambasadei Ucrainei. Diplomatul ucrainean vorbește bine românește, deoarece unul dintre părinți este de etnie română.

După evocarea vieții și activității celor doi scriitori, Mychailo Nebeleac și Dmytro Pavlyciko, grupul de femei inițiat de dna Zenovia

Serata s-a desfășurat în sala amenajată cu gust artistic de doamna Colotelo, pe fundalul sălii fiind portretul marelui cobzar ucrainean Taras Șevcenko, încadrat de drapelele Ucrainei și României, iar mai jos fiind expuse frumoasele costume populare ucrainene.

La acest eveniment deosebit au participat circa 60 de persoane de etnie ucraineană, români și câțiva reprezentanți ai altor etnii (bulgară, polonă), umplând sala până la refuz.

În prezidiu au luat loc domnii Mihai Traista

Mandiuc, președinta Organizației de Femei a UUR – filiala București, a cântat cântece ucrainene acompaniate la acordeon de dna Natalia Gorohovska, iar la vioară de dna Natalia Pancec Colotelo, fiind aplaudate frenetic de participanți.

Apoi actrița Doina Ghițescu a recitat, în românește, din ambii poeți amintiți primind aplauze meritate, ca de fiecare dată când este prezentă la un asemenea eveniment cultural. Partea culturală a seratei s-a încheiat cu un cocktail.

Doamna Iaroslava Colotelo s-a dovedit, și de această dată, un bun organizator al acestei serate literare, care a însușit buna desfășurare a acesteia, eveniment care a durat mai mult de două ore și a fost primit cu multă bucurie de participanți.

Menționez că și autorul acestor rânduri s-a simțit bine alături de ucraineni, deoarece face parte din această etnie prin tatăl său Naum Pocorschi, care a luptat în perioada 1919-1920 pentru independența și suveranitatea Republicii

Populare Ucrainene în calitate de ofițer, fiind nevoit să se refugieze în România din cauza terorii bolșevice, în august 1921, unde a și rămas până la sfârșitul vieții, în 1983.

Mihai POCORSCHI

Festival pe calea spre tradiție

În urmă cu un an, cititorii revistei aflau despre prima ediție a Festivalului „OKTOBERFEST în EST“, desfășurată la Gura Humorului. Articolul se termina cu fraza „Rămânem cu speranța că vom mai avea ocazia să-i informăm pe cititorii noștri despre următoarele ediții ale acestui festival“. Și într-adevăr, iată că avem iarăși această posibilitate căci, în urma succesului de care s-a bucurat prima ediție, și anul acesta în orașul-stațiune Gura Humorului din județul Suceava s-a desfășurat cea de a doua ediție a festivalului.

Deși originar din Germania, acest festival a ajuns să se desfășoare și în România, la început la Brașov, iar de anul trecut la Sibiu și la Gura Humorului. Festivalul este un eveniment dedicat bune dispoziții, bucuriilor și distracțiilor la cote maxime, ca răsplată a eforturilor depuse în urma încheierii lucrărilor agricole, strângerea recoltelor toamnei și a altor activități sezoniere.

Organizat de către Primăria și Consiliul Local al orașului Gura Humorului, anul acesta festivalul a avut loc în perioada 19-22 septembrie. Urmând o tradiție încetățenită de mai mulți ani, încă de pe vremea când aici aveau loc „Zilele orașului“, în prima parte a primei zile a festivalului, la Catedrala Nașterii Maicii Domnului a avut loc „Nunta de aur“, tradiționala ceremonie destinată familiilor care au împlinit 50 de ani de căsnicie. În partea a doua a programului acelei zile, s-a desfășurat parada OKTOBERFEST, care a străbătut artera principală a orașului până la parcul de agrement „Ariniș“. Parada a fost deschisă de o formație de motocicliști urmată de o coloană de mașini de epocă în care se aflau și oficialitățile orașului în frunte cu primarul acestuia, Marius Ursaciuc, dar și numeroase personalități invitate special la festival. În una din mașini se afla, atrăgând atenția tuturor, și mascota festivalului, o mare păpușă vie reprezentând un bătrânel simpatic în costum bavarez. Coloana de mașini era urmată de trăsuri – unele dintre ele tot de epocă – și care alegorice, de un trenuleț cu butoaie de bere „Bermas“, de formații de fanfară, precum și de alte formații artistice. Ca și la prima ediție, au fost prezenți și reprezentanți ai etniilor conlocuitoare, ai polonezilor și ucrainenilor. Aceștia, în frumoase costume naționale, au atras atenția îndeosebi a turiștilor aflați în oraș care, până atunci, nu au mai avut ocazia să vadă așa ceva.

Etnia ucraineană a fost reprezentată de o tânără formație de dansatori ai ansamblului de cântece și dansuri „Kolomyika“ din Siret, condus cu mult profesionalism de doamna Zirka Ianoș. Toate formațiile au fost aplaudate și fotografiate de către spectatorii înșiruiți de-a lungul întregului traseu. Situați într-o poziție „strategică“ din centrul orașului – poziție de unde să aibă un unghi optim pentru înregistrare – se aflau și reporteri de televiziune care înregistrau parada. În premieră, parada în toată amploarea ei era înregistrată și de o dronă care survola orașul.

Parada s-a terminat în zona de agrement „Ariniș“, unde era instalat un imens cort cu o capacitate de peste 1000 de locuri și unde a început, practic, festivitatea de petrecere prin destuparea cepului unui mare butoi cu bere. Și astfel berea a început să curgă și a tot curs neîncetat umplând halbele pe toată perioada festivalului. A fost bere autohtonă „Bermas“ (regina blondă a berii), dar și germană nefiltrată „Schofferhofer“ care se asorta – nici nu se putea altfel – cu micii și frigăruiile, dar și cu specialități germane din care făceau parte și vestiții cârnăciori bavarezi, totul în acompaniamentul unor formații muzicale: Muzik Ministerium, trupa Record, Ză Band, Miki&Livedand, zilnic atmosfera din cort fiind întreținută de DJ Edelweiss și MC Maican. Alături de aceste formații de pe estrada din cort au distrat pe cei prezenți și formații folclorice locale, inclusiv, ansamblul artistic „Ciprian Porumbescu“ din Suceava, precum și cântăreți de muzică populară, invitați speciali fiind Alexandru Brădățan și Angelica Flutur. Dânsa, originară din satul Ciumârna, comuna Moldovița, localitate și cu populație ucraineană (huțulă), este vestită pentru interpretarea măiastră, autentică atât a cântecelor populare românești, cât și a celor huțule specifice acestei

mirifice zone montane a Bucovinei. De acest fapt ne-am putut convinge deseori de la apariția acestei cântărețe la diverse festivaluri sau alte evenimente culturale, multe transmise la radio, dar mai ales, la televiziune. Talentul său interpretativ este mereu răsplătit de public cu aplauze și aprecieri elogioase, așa cum a fost și la acest festival când, în urma aplauzelor și ovațiilor, a trebuit să revină deseori pe scenă.

Fizicul său plăcut, originalitatea costumului

popular pe care-l purta, naturalețea și ținuta degajată pe scenă în timpul interpretării au determinat pe mulți spectatori să se întrecă în a o immortaliza cu aparatele foto și telefoanele mobile, asta fără a mai aminti și înregistrările video pentru televiziune.

Festivalul „OKTOBERFEST în EST“ a cuprins în program și alte acțiuni: balul gospodărilor, concursurile „MISS OKTOBERFEST“ și „REGELE OKTOBERFEST“. Ca și în anii

treceți, când toamna se sărbătoreau „Zilele orașului“, și anul acesta, concomitent cu programul amintit mai sus, festivalul a îmbinat și o parte din acțiunile anterioare, inclusiv pe cele ale Târgului de toamnă cu care ocazie au fost prezentate diverse produse alimentare și produse meșteșugărești artisanale. Anul acesta, cei prezenți au putut cumpăra la standul „Cămara huțurilor“ de la Moldova-Sulița produse specifice zonei de munte, vestitele sortimente de zacuscă de ciuperci, gemuri de fructe de pădure dar, mai ales, mult căutate și apreciate de către cunoscători (îndeosebi bărbați) diversele băuturi: afinat, zmeurate, fragate, dar și siropurile naturale din muguri din diverse specii de rășinoase. La acest târg am reîntâlnit, lângă produsele lor expuse, pe vestiții meșteri populari Florin Cramariuc (arta lemnului) și pe Dumitru Pașcaniuc (arta olăritului) despre care am mai scris și cu alte ocazii.

În zona de agrement „Ariniș“ și cei tineri, îndeosebi copiii, au avut ocazia și posibilitatea să petreacă clipe plăcute în Parcul de distracții, să-și cumpere jucării și să se delecteze cu un bogat sortiment de dulciuri după pofta și dorința fiecăruia. Și așa, cele patru zile ale festivalului s-au scurs, parcă prea repede, pe nesimțite și cum orice început are un sfârșit, tot așa a trebuit să se încheie și el. Deși, din cauza unor curenți de aer polar, Festivalul „OKTOBERFEST în EST“ anul acesta a început pe o vreme mohorâtă, rece și cu vânt, ultima parte a lui s-a desfășurat pe o vreme frumoasă, caldă, confirmând zicala că „Totu-i bine când se termină cu bine“. De fapt, în orice situație când te distrezi și te simți bine, vremea neprielnică nu mai e băgată în seamă. Orice s-ar spune, totuși, natura ține cu humorenii, contribuind de fiecare dată la reușita evenimentelor care au loc toamna în acest oraș. Succesul și din acest an al Festivalului „OKTOBERFEST în EST“ ne îndreptățește să încheiem acest reportaj din nou cu fraza „Rămânem cu speranța că vom mai avea o nouă ocazie de a-i informa pe cititorii noștri despre următoarele ediții ale acestui festival la care putem să mai adăugăm «fără nicio îndoială»“.

Text și foto Iarema ONEȘCIUC

De hram, la Bălcăuți...

La data de 1 octombrie, locuitorii din satul Bălcăuți sărbătoresc hramul localității. Nu mai sunt sărbătorile cum au fost odată, dar oamenii încearcă să păstreze vie tradiția moștenită de la înaintași.

Casa Domnului în sărbătoare

Conform dicționarului, cuvântul *hram* înseamnă „patronul unei biserici creștine, serbarea patronului unei biserici, închinare a unui locaș de cult, ziua bisericii”. De origine slavă, termenul *hram* s-ar traduce casă... dar nu orice casă, ci Casa lui Dumnezeu – Biserica. Orice lăcaș de cult ortodox încă de la târnosire (inaugurarea și sfințirea construcției) primește de la episcop un nume iar acesta devine hramul său. Numele primit este un

eveniment din istoria sfântă sau numele unor persoane sfinte. Târnosirea este deci actul de botez al noului locaș de închinăciune, momentul în care acesta este pus sub scutul unui sfânt al lui Dumnezeu care devine îngerul ocrotitor al întregii comunități.

Semnificația religioasă a zilei de 1 octombrie

De peste un secol – în anul 1883 biserica din sat a fost sfințită de mitropolitul Silvestru al Bucovinei și Dalmației – localnicii din parohia Bălcăuți se află sub ocrotirea Maicii Domnului. Lăcașul de rugăciune din sat este închinat Acoperământului Maicii Domnului. Hramul bisericii este prăznuit în prima zi a lui Brumărel, când în calendarul ortodox acest praznic împărătesc este însemnat cu cruce roșie. Acoperământul Maicii Domnului (popular, din ucraineanul *pokrova*) este o sărbătoare a Maicii Domnului care se prăznuiește în amintirea unei minuni întâmplătoare în biserica Maicii Domnului din cartierul Vlaherne din Constantinopol, pe timpul împăratului Leon al VI-lea „Filozoful” (886 - 912), când Sfânta Fecioară s-a arătat, în toată mărirea ei cerească, Sfântului Andrei cel nebun pentru Hristos, ca ocrotitoare și mijlocitoare a creștinilor.

Ca în fiecare an, credincioșii au pășit cu evlavie spre biserică... locul unde sufletul fiecăruia se întâlnește cu Dumnezeu, comunică și primește harul divin al Sfințelor Taine.

Despre această sărbătoare a satului am stat de vorbă cu preotul paroh al bisericii din localitate, Cosmin Cucu: „Ne aflăm în a doua lună de toam-

nă, la începutul lui octombrie, care debutează cu o frumoasă sărbătoare închinată Fecioarei Maria – Acoperământul Maicii Domnului – menită parcă să ne înroureze întreaga viață cu ocrotirea ei, așa cum auzim în acatistul închinat ei: „Bucură-te, ceea ce cu roua rugăciunilor tale ne izbăvești pe noi!”. Sărbătoarea Acoperământul Maicii Domnului este una dintre cele mai frumoase sărbători închinată Fecioarei Maria, fiind momentul când ne amintim de neîncetatul ajutor al Maicii Domnului. Cum să nu dobândim nădejde de mântuire, când știm că pe tine „te-a ales pentru a fi Lui Maică și te-a făcut creștinilor care te cinstesc, apărătoare nebiruită”?

Cu multă nerăbdare toți enoriașii parohiei Bălcăuți au așteptat hramul Bisericii care a îmbrăcat haine frumoase de sărbătoare. Acum, întreaga suflare creștin-ortodoxă îi aduce slavă lui Dumnezeu și Maicii Sale Preacurate pe care o cinstim prin prezență, cântare și rugăciune.

Încercăm ca la fiecare hram al parohiei noastre să avem spre închinare sfinte moaște, pentru a-i întări în credință și pe credincioșii noștri, știind că sfinții se roagă pentru noi și rugăciunea lor este primită de Dumnezeu: „Căci totdeauna, în toate rugăciunile mele, mă rog pentru voi toți cu bucurie” (Filipeni 1, 4). Ca și în ceilalți ani, biserica noastră a fost neîncăpătoare în ziua hramului, dovadă că în părțile noastre creștinii ortodocși încă o cinstesc pe Măicuța Sfântă și pe sfinții plăcuți lui Dumnezeu, cunoscând că existența Sfinților și a sfințelor moaște sunt dovezi palpabile ale prezenței Duhului Sfânt în viața lor. Biserica Ortodoxă cinsteste sfinții pentru că-i cinsteste Dumnezeu pe sfinți. De aceea, și anul acesta, al patrulea consecutiv, prin

mila lui Dumnezeu și prin binecuvântarea I. P. S. Pimen, au zăbovit la noi părțile din moaștele Sfântului Ierarh Spiridon, Episcopul Trimitunde (cinstit pe 12 decembrie), – moaște aflate spre închinare în biserica „Izvorul Tămăduirii” din curtea spitalului județean Sfântul Ioan cel Nou).

În ziua hramului, evenimentele liturgice au început cu Slujba Utreniei, Slujba Acatistului „Sfântului Acoperământ” și Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie într-un sobor de 10 preoți. Cuvântul de învățătură a fost rostit de către Constantin Diaconășu, preot paroh la Biserica Spitalului Județean care a întărit credincioșii în credință, prin poveștile părințești.

Modele prin fapta și puterea exemplului, deputatul UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, primarul comunei, Vasile Șoiman, președintele filialei

UUR Suceava, Ilie Sauciuc, directoarea școlii, Secstilia Gherasă, coordonatorul ansamblului „Kozaciok”, Petru Șoiman, dar și cadrele didactice au participat, alături de enoriașii parohiei și ceilalți oaspeți din satele învecinate la rugăciunea în comun, în cinstea Măicuței Sfinte. Fiecare zi de hram, ca și cea de anul acesta, este pentru noi un prinos al recunoștinței față de Maica Sfântă. Hramul împlineste același rol în viața bisericii ca și îngerul păzitor în viața particulară a credincioșilor. În încheiere, îl amintesc pe vrednicul de pomenire Mitropolit Bartolomeu Anania ce le spunea credincioșilor eparhiei sale la sfârșitul cuvântărilor sale: „Vă invităm, frați și surori, veniți la Sfânta Biserică, veniți la hram, veniți la sfânta Înviere, veniți în fiecare Duminică, căci în fiecare Duminică este sfânta Înviere, veniți de luați lumina, veniți și beți din paharul mântuirii, veniți la Hristos!”.

La finalul slujbei, unind Euharistia cu filantropia socială, locuitorii satului nostru au împărțit peste 400 de pachete tuturor celor prezenți, spre sănătatea și ajutorul lor”.

Menționăm faptul că preotul paroh Cosmin Cucu a mulțumit Maicii Domnului pentru că nu încetează să mijlocească, să acopere

și să apere pe cinstitorii ei cu har dumnezeiesc. Totodată mulțumirile lui au mers către toți enoriașii parohiei, către autoritățile locale, dar și către domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi care s-a implicat, încă de la începutul anului, pentru a obține de la Secretariatul de Stat pentru Culte finanțare în valoare de 60.000 de lei pentru demararea lucrărilor de tencuire a bisericii, în vederea pictării ei ulterioare.

Festivalul „Sărbătoare în satul meu”, ajuns la a X-a ediție

Anul acesta sărbătoarea satului Bălcăuți a început sâmbătă, 28 septembrie, când bălcăuțenii au fost invitați la Hora satului Bălcăuți, eveniment organizat de Primăria comunei Bălcăuți și de Asociația Culturală „Kozaciok”. Atmosfera a fost întreținută de formația Frații Cazac din Suceava.

Sărbătoarea a continuat duminică, 29 septembrie, pe scena din centrul satului unde s-a desfășurat cea de-a X-a ediție a festivalului „Sărbătoare în satul meu”, printre organizatori numărându-se Primăria comunei Bălcăuți, Consiliul Local Bălcăuți, Uniunea Ucrainenilor din România și Asociația Culturală „Kozaciok”. Deschiderea oficială a festivalului a fost făcută de primarul Vasile Șoiman și de doamna director Secstilia Gherasă. Pe scena festivalului au evoluat ansamblurile: Stejărelul – Cajvana, Dor bucovinean – Siret, Cervona kalyna – Negostina, Codrișor – Dornești, Gura Izvorului – Vatra Moldoviței, Kozaciok – Bălcăuți, grupul vocal „Vocile Negostinei”.

Prezentarea spectacolului a fost asigurată de cea care semnează aceste rânduri, coordonatorul festivalului fiind Petru Șoiman.

La data de 1 octombrie publicul bălcăuțean a fost răsfățat cu un spectacol veritabil de folclor susținut de ansamblul „Ciprian Porumbescu” din Suceava. Pentru fotografii calde mulțumiri lui Traianuț Lang.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Talentul gospodinelor milișăuțene este de neegalat

Localitatea Milișăuți este cunoscută de câțiva ani în toată țara și dincolo de fruntariile ei în toată Europa. Vestea s-a dus datorită a două produse: varza și castraveții de Milișăuți. Se pare că-n Europa nu se mai cere varza de Bruxelles, ci cea de Milișăuți. E drept, li s-a dus vestea despre cele două legume, dar oare ce nu produc ei de calitate superioară? La toate acestea aș mai adăuga, cu voia dvs., și talentul gospodinelor din localitate de a prepara mâncăruri de calitate, iar unele dintre ele cu specific ucrainean, căci parte dintre ei fac parte din această etnie. Și pentru ca mirarea să fie și mai mare, vă pot spune că și bărbații din Milișăuți sunt ași în prepararea mâncărilor de orice fel (dar numai unii), iar absolut toți se pricep să „descante” toate murăturile ca să se mire lumea când le mănâncă.

Ce s-au gândit gospodinele din Milișăuți? Se organizează fel de fel de festivaluri la care bărbații noștri se distrează copios. Ce-ar fi să organizăm și-un festival al nostru, al gospodinelor din localitate? Nu suntem noi gospodine bune? Și nu putea stârni așa o inițiativă decât doamna Brândușa Peslar, președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, organizația locală Milișăuți care este și director al casei orășenești de cultură.

Ediția de anul acesta s-a desfășurat în incinta casei orășenești de cultură, pe culoarele acesteia amenajându-se și expoziții de legume, fructe și, normal, de mâncăruri preparate de gospodinele milișăuțene. Expoziția de fructe a fost amenajată chiar în fața scenei, unde s-a creat o ambianță de toamnă prin prezența unor strujeni și dovleci mari.

La ora fixată pentru începerea programului, știindu-se de-acum obiceiul de-a se începe programul la ora comunicată, spectatorii umpluseră sala până la refuz, iar oaspeții deja se delectau la soare, așteptând să le vină rândul să urce pe scenă. Menționez faptul că era o zi superbă, de adevărată vară, deși ne aflăm în plină toamnă. Oare vremea ne trage pe sfoară? Nu cred pentru că este foarte serioasă.

De la bun început precizez că erau prezenți prof. Ilie Sauciuc, președintele UUR, filiala Suceava, primarul Mircea Laurus, viceprimarul comunei, consilieri locali, cadre didactice din localitate, Alexandru Moceanoc, din partea deputatului UUR, primarul Putnei, viceprimarul de la Ulma, care urma să aibă un festival în zilele următoare.

Pe scenă au urcat câțiva copilași, nu mai mari de-o șchioapă, în sală s-a făcut liniște și aceștia au rostit „Tatăl nostru”, în limbile română și ucraineană. Momentul a fost superb, pentru că și spectatorii un început să-l rostească.

Apoi doamna Brândușa Peslar s-a urcat pe scenă adresând spectatorilor un călduros bun ve-

nit și urând succes celor care vor evolua pe scenă. A remarcat faptul că la organizarea expoziției și-au adus contribuția nu numai gospodinele ucrainene, ci toate din oraș, indiferent de etnie. Dar nici gospodarii nu s-au lăsat mai prejos și-au participat la expoziție cu mere, pere, varză și castraveți, ceea ce denotă că acasă și ei lucrează cot la cot cu soțiile lor pregătind murăturile pentru iarnă.

În același registru a vorbit și domnul Mircea Laurus, primarul localității.

Din partea UUR i s-a înmănat o cupă și o diplomă „Cel mai vrednic gospodar din Milișăuți” pentru modul în care conduce localitatea și cum rezolvă cerințele locuitorilor. Gestul acesta a fost foarte aplaudat de spectatori, deși primarul a

spus că, de-a lungul mandatelor de primar, a fost distins cu foarte multe diplome. A făcut apel la toți gospodarii din localitate să se strângă în jurul Consiliului Local pentru rezolvarea problemelor localității.

Din partea UUR a vorbit un consilier al președintelui, care a scos în evidență rezultatele organizației din Milișăuți, colaborarea cu toate forțele din localitate, felicitându-i pe toți pentru rezultatele obținute. UUR încurajează astfel de manifestări care sunt organizate pentru păstrarea tradițiilor.

Domnul președinte Ilie Sauciuc i-a salutat în limba ucraineană și română pe toți participanții prezenți la cea de-a patra ediție a acestui festival, felicitând-o pe doamna Brândușa Peslar, inițiatorea și sufletul festivalului.

Uniunea susține și încurajează acest festival, dovadă fiind și primirea de fonduri de la uniune și asigurarea de costume și cizme roșii pentru membrii formațiilor artistice. Le-a urât succes și pe viitor. Doamna Peslar i-a înmănat o plachetă omagială, o trăistuță specifică localității și o diplomă. Iar domnul Sauciuc i-a înmănat o cupă și o diplomă.

Au urcat pe scenă un grup de găgâlici, conduși de doamna Lili Mititelu, care au interpretat cântece în limba ucraineană și au recitat poezii de Taras Șevcenko în limba ucraineană. Iar conducătoarei i s-a înmănat o diplomă pentru activitatea depusă cu copiii.

A urmat un moment de excepție prezentat de elevii de la Brodina, instruiți de profesorul de muzică Florin Dascăl. Taraful se numea „Izvorașul”, fiind adevărat izvor de muzică instrumentală executată foarte bine. Cei 14 copii, sub bagheta magică a profesorului, au încântat asistența. Am remarcat echiparea copiilor și dotarea ca pentru o orchestră simfonică. Plăcută și costumația pe care

o purtau, exact ca pentru un spectacol de gală. Programul lor a cuprins cântece populare bucovinene, românești și ucrainene. Dacă le-aș menționa titlurile, ar trebui să scriu foarte mult, mai ales c-au evoluat și doi soliști, la vioară, la orgă și duo la acordeon. Copiii erau care mai de care mai mărunțel, dar aveau talent cu carul. Iar o fetiță, într-un splendid costum național, întâmpinată cu aplauze la apariția în scenă, a interpretat, cu o voce educată, două melodii, printre care și o horă cu strigături. Se cunoștea că profesorul îi instruește, nu glumă. Au demonstrat că sunt adevărați virtuozii, bravo! Pentru asta le menționez numele soliștilor: Larisa Țugui, Amalia Dabâca, Iulian Dabâca, Andrei Chifan, Lucian Lavric. Doamna Peslar, în aplauzele spectatorilor, i-a înmănat domnului profesor o diplomă și s-a înclinat în fața lui în aplauzele furtunoase ale spectatorilor.

A urmat prezentarea unui superb moment în cadrul căruia doamna Peslar a acordat diplome participanților la concursul de șah, „Taina murăturilor”, și „Cea mai bună samahoancă” (băutură locală), care s-au desfășurat înainte de începerea festivalului.

Ansamblul „Ruja bukovynska” al Casei de Cultură Milișăuți care este compus din 19 instrumentiști, trei soliști vocali, înființat acum 3 ani și care deja a susținut aproape 30 de spectacole a prezentat o suită de jocuri populare ucrainene. Au cântat Amalia Marciuc și Iuliana Sauciuc în ambele limbi: ucraineană și română.

Pentru momentul următor ar trebui un întreg articol. Ansamblul folcloric din Vatra Moldoviței, condus de învățătoarea Ilari Pușcă a prezentat un spectacol prin care a pus în scenă ludicul vieții omului, o filosofie în adevăratul sens al cuvântului. Programul s-a desfășurat sub privirile ocrotitoare ale părinților copiilor. Ceva inedit!

Copiii mari din ansamblul „Ruja bukovynska”, într-o costumație superbă, au dovedit eleganță, în execuție, virtuozitate, disciplină și veselie multă, multă.

Domnișoara Mihaela Hreniuc din Milișăuți a prezentat o formație de jocuri populare (copii mici) formată din 28 de fetițe și 14 băieți, aceștia dovedind sincronizare și ritm. În ansamblul reînființat acum activează peste 80 de copii.

Grupul vocal mixt „Kolomyika” din Siret, sub bagheta doamnei Zirka Ianoș, care i-a și acompaniat la vioară, a prezentat cântece populare românești și ucrainene, religioase.

Ansamblul folcloric „Kozaciok” din Bălcăuți, format din două generații de interpreți a dovedit prin interpretare că repetă foarte mult, că a ajuns la perfecțiune, sub conducerea domnului Petru Șoiman. Au prezentat jocuri grațioase, dovedind forță, când trebuie și mult ritm.

Un grup vocal din Dănila a prezentat un buchet de melodii populare ucrainene, iar alt grup din ansamblul „Ruja bukovynska” a încheiat festivalul în ropotele de aplauze ale spectatorilor.

La finalul festivalului, toți interpreții au fost invitați la o masă festivă, sponsorizarea fiind asigurată de UUR. Și-așa ne-am distrat, pentru c-a meritat după un asemenea spectacol care a durat peste trei ore.

*Text prof. Gheorghe DOLINSKI,
Foto Mihai BOICIUC*

La Ulma a fost superb!

Ulma este o comună situată în nordul județului Suceava, la 54 km distanță de municipiul Rădăuți, la granița cu Ucraina, cum spune românul „acolo unde se agață harta în cui“. Un neavenit ar crede că această localitate este izolată de restul țării și al lumii. Dar s-ar înșela amarnic. Deși este aflată între munți, la o altitudine bunicică, care-o înconjoară precum zidurile o cetate și are deschidere numai spre răsărit, spre acest punct cardinal șerpuieste o panglică de asfalt, care te duce, străbătând ținutul Bucovinei până la Suceava, reședința de județ, și de-acolo mai departe, în lume.

Comuna Ulma este formată din cinci sate: Ulma, reședința comunei, Costileva, Lupcina, Măgura și Nisipitu. În cele cinci sate ale comunei viețuiesc împreună 2007 locuitori, în cea mai mare parte români (58 %) și ucraineni (41%). Din punct de vedere confesional sunt ortodocși (92%) și o minoritate de ortodocși de rit vechi (7%) iar estul nu și-au declarat confesiunea. Proportia între români și ucraineni este aproape egală, dar, vă spun cu mâna pe inimă că nu se cunoaște o diferențiere între cele două minorități. De exemplu, la cor românii cântă și în ucraineană și ucraineni cântă și în limba română. Tradițiile și obiceiurile se întrepătrund, istoria este aceeași. Atunci care este deosebirea între ei? Venind de mai multe ori la activități organizate de românii sau ucrainenii din localitate n-am putut vedea diferențe sau deosebiri dintre ei, în așa fel s-au sudat la toate capitele.

Primarul comunei este domnul Petru Marocico, ajutat de-un consiliu local format din oameni responsabili de misiunea pe care o au de îndeplinit. L-am pomenit pentru că este un brav conducător, sufletul acțiunilor de tot felul organizate în localitate sau când participă la acțiuni în alte localități. Iubește deopotrivă istoria localității, tradițiile și obiceiurile, învățământul, cultura sau activitățile sociale. Pentru toate acestea asigură, ajutat de Consiliul Local și de organizația ucrainenilor din comună, condiții optime de desfășurare a activităților.

De data aceasta am fost invitați ca membri ai corului seniorilor de la CARP „Speranța“ din Rădăuți, asociație care colaborează excelent cu Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Rădăuți, în organizarea și desfășurarea activităților culturale. Ne-am dus cu plăcere, mai ales că filiala Rădăuți a UUR (Vasile Pascaru, președinte și Marin Pesclevi, vicepreședinte) ne-a asigurat deplasarea cu un autocar.

Deplasarea la miezul zilei spre Ulma a fost o încântare. Soarele strălucea pe cer, trimițând spre noi razele sale, ca și cum ne-ar fi invitat la plajă, aerul era cald, iar decorul naturii era încântător. Simfonia de culori a frunzelor copacilor ne-a încântat, mai ales că o admiram în ritmurile muzicii care răsună din difuzoarele autocarului, șoferul acestuia având grijă de noi să ne simțim bine. Tocmai din acest motiv pe drumul spre Ulma am discutat între noi, trăgând cu urechea la melodiile încântătoare, multe din vremea tinereții noastre, care ba ne susurau la urechi, ba izbucneau năvalnic, depinzând de tehnica interpretului respectiv. Și-așa am ajuns la Ulma, unde spectacolul stătea să înceapă.

Acolo ne-a întâmpinat o sală a Căminului Cultural pregătită pentru această sărbătoare, a frunzei de ulm, copac de la care își trage numele comuna Ulma, Și-așa cum ne-am așteptat era de față și conducerea comunei (primarul Petru Marocico), președintele filialei locale a UUR (Nicolae Ciocan), președinți ai unor filiale din vecini sau mai de departe și, bineînțeles, domnul profesor-inspector, președintele filialei Suceava a UUR, Ilie Sauciuc. Am spus, bineînțeles, că erau prezenți, pentru că ei nu lipseau niciodată de la manifestările UUR, oriunde s-ar întâmpla în județ. Așa că erau prezenți președinți de filiale locale din Rădăuți, Milișăuți, Siret, Negostina, Bălcăuți și, până la finalul spectacolului, au mai venit și alții.

În fața unei săli pline a vorbit primarul și președintele filialei locale, care au urat bun-venit tuturor, asigurându-i că vor participa la un spectacol de excepție. Așa a și fost. Ei au motivat de ce se numește astfel festivalul. Au pomenit apoi de regretatul profesor Gheorghe Cega, trecut prea devreme la Domnul, arătând meritele activității sale și asigurând-o pe distinsa sa văduvă că nu-l vor uita niciodată. Iar văduva acestuia a mulțumit autorităților locale, organizației UUR că-i apreciază soțul și-i menționează meritele în activitatea la catedră, în cadrul filialei și în viața culturală și socială a localității, și nu numai. Apoi a început festivalul.

Acesta a debutat prin evoluția tarafului „Huțulca“ din localitate, care ne-a încântat cu un buchet de melodii populare ucrainene și bucovinene, precum și cu soliști instrumentiști la fluier și vioară. Aplauzele furtunoase au dovedit că spectatorilor le-au plăcut aceste melodii.

A urcat apoi pe scenă corul seniorilor de la CARP „Speranța“ din Rădăuți (președinte ec. Ana Marcu), colaborator permanent al UUR Rădăuți și Suceava. Au fost aplaudați chiar la urcarea pe scenă, fiindu-le admirată ținuta de concert. Dar fiecare piesă prezintă a fost aplaudată, uneori s-a strigat chiar „bravo!“. Am considerat că ei au înnobilit festivalul prin ținuta lor de concert, dar și prin interpretarea pieselor în limba română și ucraineană. Alături de cor (condus de prof. Gheorghe Dascăl) au impresionat prin interpretare solo sau în duet soliștii corului, Florița Abageru și Gheorghe Aga. Ceea ce mi-a plăcut foarte mult a fost faptul că spectatorii, mai ales la melodiile ucrainene, au cântat împreună cu corul și i-au aplaudat prin aplauze ritmate.

Au interpretat melodii în ucraineană (Negruța și Deshămați caii, băieți) și un număr de 3 melodii românești („Sunt român din Bucovina“, „România, țară scumpă“, și prelucrare folclorică „Sărbă cu strigături“). Ultima a beneficiat de strigături interpretate superb de Ghiță Aga, secondat de Florița Abageru.

A urmat ansamblul „Kolomyika“ din orașul Siret, care a evoluat sub bagheta doamnei Zirka Ianoș. Au avut un repertoriu bogat, iar ținuta lor în costumație ucraineană a impresionat publicul, la fel cum au făcut și membrii formației de jocuri populare a acestui ansamblu folcloric. Evoluția dansatorilor, așa cu ne-au obișnuit, a fost impe-

cabilă, doar au un instructor de excepție, doamna Zirka.

Cu aceeași virtuozitate au evoluat și membrii ansamblului „Cervona kalyna“ sub conducerea doamnei Niculina Clapon.

Membrii corului „Vocile Negostinei“ a prezentat un mănunchi de melodii populare ucrainene și românești. Evoluția lor măiastră a smuls, la rândul ei, aplauze generoase. Aceleași aprecieri foarte bune pentru ținută și interpretare.

De la Milișăuți a venit doamna Brândușa Peslar (directoarea Casei de Cultură din localitate) cu ansamblul „Ruja bukovynska“ (trandafirul bucovinesc), de data aceasta cu un mănunchi de interpreți. S-a văzut din interpretarea artiștilor că sunt pregătiți cu temeinicie, iar repertoriul acestora a fost mult aplaudat de public.

Și de această dată am admirat grupul vocal-instrumental „Izvorașul“ din Izvoarele Sucevei, care este instruit de mulți ani de zile, chiar de la înființarea lui, de părintele Ardeleanu, preotul satului. Copilașii au interpretat cu mare măiestrie cântece în limbile ucraineană și română, acompaniați la mandoline. Parcă de la un eveniment la latul interpretează mai bine. Am remarcat și frumoasele lor costume huțule pe care le poartă cu mândrie.

A urmat un moment inedit, deși este repetat. Este vorba de evoluția grupului vocal „Polonynka“ din Paltinu, acompaniat la fluier de Costan Moisa (79 de ani). De menționat că dânsul este din localitatea învecinată, Ciumârna, dar de 13 ani colaborează cu acest grup vocal, unde este și solist sau cântă în duet cu o doamnă. Nu trebuie uitat că grupul este format din femei cu vârste cuprinse între 45 și 70 de ani. Se cunoaște că evoluează de atâția ani împreună.

Toți componenții acestui grup vocal (12) erau îmbrăcați în frumosul costum din localitatea de unde vin. Câteva componente mi-au mărturisit că poartă costumele populare rămase de la mama sau de la bunica lor, deci unele au o vechime de peste 150 de ani.

Am remarcat și la acest festival organizarea impecabilă, fără cusur de către autoritățile locale și de conducerea filialei Suceava a UUR și a celei locale (prezentatorii festivalului a fost domnul inspector Sauciuc și domnul Ciocan), rigurozitatea prezentării în scenă, evitarea „timpilor morți“, cuvintele spuse de prezentatori la anunțarea numărului următor, despre ansamblul care urma să evolueze, disciplina în scenă, interpretarea vocală sau evoluția dansatorilor, iar de costumația dansatorilor, ce să mai zic, a fost de adevărat concert. Acest ultim lucru se datorează și filialei Suceava a UUR, care-a avut grijă de dotarea membrilor ansamblurilor folclorice.

Aș fi spus că le pare rău celor care n-au fost la acel festival folcloric, dar mi-am dat seama că, dacă ar mai fi venit spectatori, sala nu i-ar fi putut primi, fiind plină până la refuz. Ba, chiar, au stat spectatori și pe trepte, nemaivădând loc în sală. Dar au ascultat și de-acolo, dar... n-au putut vedea. O mențiune specială în final: UUR s-a implicat și în asigurarea transportului membrilor formațiilor artistice din județ, dar și a unei mese, exact ca la un adevărat hram, la care s-au așezat toți interpreții după coborârea de pe scenă.

A consemnat cu mare dragoste, interes, admirație și invidie pozitivă prof. Gheorghe Dolinski și a reținut cu aparatul de fotografiat Mihai Boiciuc.

Text prof. Gheorghe DOLINSKI,
Foto Mihai BOICIUC

Tradiție și adaptare în viața Bisericii

Imediat după Sinodul Ortodox din Creta din anul 2016 au apărut reacții în lumea ortodoxă, unele dintre ele cu tentă negativă, privind comunicatul comun final. S-a exprimat în diverse modalități ideea că Biserica Ortodoxă, în ansamblul ei, se îndepărtează de la linia tradițională bimilenară sau că este în pericol să-și piardă identitatea.

În cele ce urmează, voi căuta să prezint câteva elemente lămuritoare cu privire la eventuale dispute pe această temă.

Este neîndoiebnic faptul că Biserica, prin însăși structura ei, este o instituție prin excelență tradițională. Fiind instituție divino-umană și avându-l pe Hristos întemeietor și cârmuitor până la sfârșitul veacurilor, fiind clădită pe temelia apostolilor, ea, Biserica, nu poate fi despărțită niciodată de începuturile ei, având rădăcini esențiale în istorie. Toată moștenirea sfântă lăsată nouă de Mântuitorul și administrată de sfinții apostoli și de urmașii lor rămâne tezaur imuabil și indiscutabil în esența sa. Fără să abandoneze acest principiu al tradiției, Biserica a știut și a fost în măsură să se adapteze timpului și locului în care-și desfășura activitatea. Vom prezenta, în cele ce urmează, câteva exemple în acest sens.

Primii încreștinați au fost iudei din Ierusalim și mai apoi din Palestina. Mai apoi, prin activitatea misionară a sfinților apostoli și mai ales a Sf. Ap. Pavel, au fost încreștinați și unii dintre păgâni din tot cuprinsul Imperiului. Și acum a apărut dilema: trebuie ca păgânii care se încreștinează să treacă prin iudaism sau nu? Pentru a rezolva dilema, s-a întrunit la Ierusalim Sinodul Apostolic (aproximativ anul 50), sinod care a decis, după ample dezbateri, că nu este necesară această trecere prin iudaism a celor proveniți dintre păgâni. Sf. Ap. Pavel justifică această decizie în Epistola către Galateni, afirmând că Legea Vechiului Testament a fost călăuză (pedagog) spre Hristos, or cel care se încorporează în viața lui Hristos nu mai are nevoie de o călăuză anterioară Lui. În absența acestei decizii, exista riscul ca noua religie să rămână în limitele iudaismului sau să pătrundă foarte greu în Imperiul

Roman, preponderent păgân. A abandonat cumva Biserica principiile creștine de bază? Categoric, nu!

La începuturile vieții creștine membrii Bisericii își desfășurau activitatea (particulară sau socială) după principiile morale statuate în cărțile sfinte revelate, neavând nevoie de alte coordonate. Treptat, mai ales după ce creștinismul a devenit religie licită în Imperiu și când accederea la viața creștină nu se mai făcea cu aceeași acuratețe ca în primele trei veacuri, s-a simțit nevoia de a statua cu mai multă precizie normele de manifestare particulară și socială. Și astfel, au apărut canoanele bisericești, la început cu circuit local, iar mai apoi cu obligativitate pentru întreaga Biserică. Ele însă nu erau dispoziții care să vină în contradicție cu tradiția dintotdeauna a creștinilor, ci, dimpotrivă, reflectau spiritul acesteia. Așadar, Biserica s-a adaptat, fără să-și piardă identitatea, la condiții istorice noi. A greșit? Categoric, nu!

Canoanele însele, de-a lungul secolelor, au fost adaptate condițiilor sociomorale ale vremii, fără să-și piardă sensul inițial. De pildă, Sfântul Vasile cel Mare, în secolul al IV-lea, în canoanele penitențiale apreciază categoriile de păcate după anumite standarde, privind gravitatea lor. Două secole mai târziu, Sfântul Ioan Postitorul, în canoanele sale aplică alte standarde pentru aceleași păcate, mai puțin rigoriste. A greșit unul dintre ei? Categoric, nu! Atâta doar că s-au referit la generații diferite de credincioși, în epoci diferite. Practic, fără să greșescă întru nimic, ei s-au adaptat noilor condiții.

Am putea aduce multe alte exemple pentru a demonstra că Biserica a fost, mai ales în perioada patristică, un organism viu, dinamic, organism care, fără să se îndepărteze cu nimic de la învățătura lui Hristos, a avut înțelepciunea să se adapteze timpului și locului.

Revenind la teama unora privind îndepărtarea Ortodoxiei de la menirea ei, după o citire atentă a documentelor finale ale Sinodului din Creta, nu am găsit niciun motiv de îngrijorare în acest sens.

fiu al satului, putând astfel să-și regăsească matca originară rădăcinile. Scopul vieții care e îndumnezeirea omului nu le putem face decât având rădăcinile și conștiința aceasta a identității noastre. Tristețea golirii satelor românești s-a îndulcit pentru chilibancenii întrucât, totuși, adevăratele valori rămân și oamenii pot să se întoarcă oricând la ele, la biserica din sat, la liniștea de acolo. Și ce bucurie e când te întorci din lumea în care ne-am risipit. Sfințirea bisericii în preajma sărbătorii Sfintei Parascheva este foarte important pentru că neamul nostru o iubește pe Sf. Parascheva din toată ființa sa și dintotdeauna, pentru că neamul nostru a avut și are evlavie și o dragoste deosebită și doar așa a reușit să treacă prin negurile istoriei și prin toate vâltoarele. Preotul Mihai Cobziuc consideră satul în care trăiește un colț de rai fiind înconjurat de natură, la doar 15 km de tumultul urban – Suceava. Spune că slujirea preotească e o treaptă foarte înaltă, o chemare sublimă. În altar la Sfânta Liturghie îngerii intră doar după ce preoții binecuvântează intrarea lor la începutul Liturghiei. Cu toate că azi performanța se măsoară doar în putere și în bani și că poporul român trăiește tragic această soartă și este mereu întristat, profund nefericit pentru că societatea a pierdut valorile de bine frumos, adevăr și dreptate, cei prezenți la sfințire au dovedit puterea credinței, că e o forță extraordinară, care te înalță.

Elisabeta Holoca din Calafindești a venit la acest eveniment, deplasându-se cu cadru fiind însoțită de fiica ei Floarea Tiniuc și de o vecină. De la ultima am aflat și mă bucur că mai există oameni minunați de o omenie și bunătate dumezeiască. Soțul Floarei este un meseriaș foarte

Știu însă că marea rezervă a criticilor o constituie orientarea ecumenică actuală (tendința de dialog și conlucrare a diferitelor confesiuni în varii domenii).

Principiul adaptabilității Bisericii la condițiile socioistorice contemporane ne va ajuta la răspundem la această provocare.

Trăim în sec. al XXI-lea în plină epocă de globalizare. Că ne place sau nu, globalizarea este o realitate pe care nu o putem ignora. Printre diversele cauze ale ei este și amplificarea mijloacelor de comunicare, de neconceput în urmă cu un secol. Având în vedere acest lucru, Ortodoxia nu poate face abstracție de ce se întâmplă în jurul ei. O atitudine ca a struțului ar fi păguboasă. Dacă sfinții apostoli s-ar fi oprit la granițele statului evreu, unde ar fi fost Biserica astăzi? Ei au străbătut tot Imperiul, confruntându-se cu religii vechi, cu o filosofie elenistică extrem de bine structurată și s-au impus.

Mântuitorul, înainte de Jertfă s-a rugat ca toți să fie una. Din păcate răutatea umană a sfâșiat unitatea Bisericii, cele mai grave sciziuni având loc în secolele V-VI, al XI-lea și al XVI-lea. Aceste rupe dureroase au avut multiple cauze. Una dintre ele a fost, cu siguranță, insuficienta cunoaștere reciprocă, aceasta, la rândul ei, generând acuze de multe ori neîntemeiate sau prea puțin întemeiate. Astăzi, această necunoaștere nu mai este un motiv de discordie. Ne cunoaștem foarte bine, sub toate aspectele. Ne este frică să ne apropiem de semenul nostru, chiar dacă el are o credință mai mult sau mai puțin diferită?

Hristos nu s-a temut să intre în contact cu samarinenii sau cu cananeenii, cu vameșii și cu păcătoșii. Sf. Ap. Pavel a vorbit în Areopag elitei unei filosofii fără egal. Marii părinți ai Bisericii s-au adăpat la înțelepciunea păgână a vremii, fără a-și pierde identitatea creștină. Ce facem noi astăzi?

Hristos i-a implorat pe apostoli: să vă iubiți unul pe altul, iar în predica de pe munte vorbește chiar de iubirea vrăjmașilor. Cei de altă confesiune sunt semenii noștri. Nu avem voie să-i urâm, ci să-i înțelegem și chiar să-i iubim, întru nimic pierzându-ne identitatea ortodoxă. Ecumenismul nu înseamnă nici abandonare, nici un fel de amestec neproductiv, ci dialog. Ne e frică oare să dialogăm?

Pr. dr. Dumitru COLOTELO

Biserica din Chilibancina

Orice călător după o absență lungă, se întoarce acasă, la familie, dacă acolo îl așteaptă cineva care știe să asculte. Ori pentru mine nu mai există o „acasă“, o familie, ci în comuna mea dragă se găsesc doar amintirile. Ele reprezintă cele mai prețioase averi ale unui om. Iar oamenii, semenii mei știu deja iubirea pe care le-o port. Când am pornit spre Dărmănești – Chilibancina pentru a participa la sfințirea noii biserici, inima mi-a bătut cu putere. Am intrat pe drumul copilăriei, m-am îndreptat spre străfundurile sufletului meu. Am mers să-mi caut liniștea, să mă regăsesc, pentru că numai aici îmi oblojesc sufletul, respir cu adevărat, aici, în Dărmăneștiul meu natal cu amintiri despre oameni care au fost și cei care sunt. Scoatam din copilărie mereu sensurile, puterea de care avem nevoie în zilele aspre ce vor veni, lumina zilelor negre. Mă simt legată prin sfori nevăzute de cei cu care am copilărit, de vecinii mei, de oameni de valoare de care nu duce lipsă Dărmăneștiul: foști deputați, scriitori, oameni cu responsabilități înalte în stat. Noua biserică care a fost sfințită în mare parte este opera regretatului deputat și fost președinte al UUR Ștefan Tcaciuc. La îndemnul acestuia preotul Cobziuc care păstorește această biserică, a studiat teologia și s-a întors ca

bun. Ca ajutor în lucrări o are pe Floarea. Din hărnicia, munca lor cinstită au tot ce le trebuie. Iar mama ei este îngrijită foarte bine. În ceea ce privește conviețuirea între semenii lor, ei sunt o mană cerească: ajută pe toți care le cer ajutor și nici bani pentru benzină nu iau. Se simt bine când pot face un bine. La întrebarea mea dacă nu se gândește la străinătate, iată răspunsul: „Destul s-au risipit alții în dorința de înavuțire, căutând fericirea în mod eronat și înșelați de cel rău în alte realități, străinătatea, numărul contului și-al banilor din cont, mașină, funcții, uitând că toate acestea nu aduc fericirea omului, ci sporesc grija zilei, fură și scurtează viața omului sau chiar o anulează“. Acasă are patul lui, prietenii lui, liniștea lui și are o energie și o bucurie fantastică.

La biserică am întâlnit elevi ca Sergiu-Ioan Timoficiuc și Gabriel-Ioan Chidovăț din clasa a VI-a, bine educați, evlavioși, cuviincioși, cu cei 7 ani de acasă. Au stat cuminiți pentru a trece prin altar, iar când mi-a alunecat lumânarea din mână, Sergiu imediat a ridicat-o și mi-a înmănat-o. O bunică destul de tânără, cu o nepoțică în brațe – o frumusețe de copil – a dovedit că este un excepțional educator în ceea ce privește religia. Copilul ce a fost lăsat jos din brațe, a plecat direct la o icoană sărutându-l.

La eveniment au participat și oaspeți din Mahala – Cernăuți. Am discutat foarte mult mai ales cu unul dintre ei care vorbea o limbă română curată, nici accent ucrainean nu s-a simțit, cu toate că a învățat și rusa și ucraineana.

(Continuare în pagina a 13 -a)

Artemizia GHEORGHI

Din activitatea filialei Timiș a UUR

În fiecare an, Consiliul Județean Timiș ca și alte consilii județene din România, organizează turnee cu ansambluri folclorice, ansambluri românești, dar și cele ale minorităților din România. Membrii formației ucrainene „Huțulii din Banat”, și anul acesta, au participat la trei turnee europene, alături de ansambluri folclorice din Timiș, în localitățile Loutraki – Grecia, Suny Beach –

iar una dintre aceste reușite este înființarea evenimentului cultural organizat de către UUR, la Remetea Mică, care poartă denumirea „Sărbătorile de iarnă la ucrainenii din Banat”. În localitatea Giarmata, UUR a demarat dotarea cu cele necesare a ansamblului de dansuri care a început repetițiile pentru două dansuri, hopak și un dans huțul. Totodată, în luna mai, în localitatea Giarmata, va fi organizat primul festival dedicat Zilelor Culturii Ucrainene. În localitatea Giarmata a fost ales noul birou UUR: Tarsar Geta – președinte, Ioti Petru – vicepreședinte, Bologa Loredana – secretar, Scripcaru Dragana – membru, Ioti Daniela – membru.

În localitatea Remetea Mică, noul birou UUR ales este format din Hrin Ana – președinte, Coreniuc Vasile – vicepreședinte, Arsa Ana – secretar, Nan Mihai – membru, Dutciuc Ciprian – membru. La data de 9 octombrie 2019, în localitatea Remetea Mică a fost o mare sărbătoare, Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) a vizitat localitatea. Împreună cu DRI au fost prezenți jurnaliști, TVR și Radio România Internațional. Această delegație a fost întâmpinată conform obiceiului ucrainean cu pâine și sare. Cei care au răspuns în-

Bulgaria și Budva – Muntenegru. Referenții culturali ai minorităților au făcut proiecte culturale, aceste proiecte au fost aprobate și astfel la turneele amintite mai sus au participat și minoritățile germană, bulgară, sârbă, maghiară și croată din România.

La 24 septembrie 2019, UUR – filiala Timiș a organizat în localitatea Remetea Mică din județul Timiș și în localitatea Giarmata alegeri locale ale UUR. La aceste alegeri s-au discutat mai multe probleme care mai trebuie rezolvate, dar și reușitele,

trebărilor jurnaliștilor au fost Dan Dologa, preot paroh din localitate, care le-a vorbit despre credința ortodoxă ucraineană, Arsa Ana despre primii ucraineni stabiliți în localitate, Hrin Nicolae despre cultură și meșteșuguri, Hrin Ana despre predarea limbii ucrainene la școală, iar Hleba Gheorghe despre portul și tradițiile tuturor ucrainenilor din Timiș. Membrii formației „Huțulii din Banat” au dat un recital cu cântece ucrainene.

Ana HRIN

SPORTUL PENTRU TOȚI!

Bun venit, din nou, în universul sportului!

Mă întreb uneori cum ar arăta lumea noastră fără sport?! Cu siguranță, ar fi un loc plictisitor, anost, unde spiritul competitiv nu ar avea atâta farmec. Viața mi-a fost guvernată de sport, știu regulile jocurilor și ador com petiția, mai ales locurile de pe podium (firește cele cu medalii).

În perioada 4-6 octombrie 2019, la Botoșani, s-a desfășurat FESTIVALUL SPORTULUI PENTRU TOȚI. Acțiunea a fost organizată de filiala Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România, avându-l ca președinte pe domnul profesor Semciuc Victor, în colaborare cu Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Botoșani. La competiție au participat juniori din județele Arad, Botoșani, Maramureș, Suceava, Tulcea, Timiș și din Ucraina.

Pe locul I, la fotbal, s-a clasat echipa județului Timiș, pe locul al II-lea, echipa județului Suceava, echipa județului Botoșani situându-se pe locul al III-lea.

Sportivul Bălineanu Dănuț din Rogojești – Botoșani a fost declarat golgheterul competiției, iar portarul echipei Timiș, Laver Mihai, a luat premiul special pentru cel mai bun portar.

Sportiva Tcaciuc Marina din Volocineții Vechi – Ucraina, a luat premiu pentru cea mai bună jucătoare de tenis.

Pentru participare, toți jucătorii au fost declarați câștigători, primind diplome, cupe, medalii și materiale sportive, oferite de Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Botoșani.

Indiferent de vârsta pe care o aveți, fiți îngăduitori cu sănătatea dumneavoastră și faceți sport, urmăriți competițiile sportive, încărcăți-vă cu energia specifică acestor activități și nu uitați că mișcarea înseamnă viață!

Vă salut și vă doresc să vă bucurați de existență în orice anotimp!

Claudia SEMCIUC

Bisezica din Chilibancina

(Urmare din pagina a 12-a)

În România, are rude prin multe orașe. Atât el, cât și mulți alții vin adeseori la lucru la noi. Pentru ei România constituie Occidentul. Nu poți să nu te impresioneze să nu-ți stârnească sentimentul de milă față de viața pe care o duc. Cu un salariu de nimic ei trebuie să facă față scumpirilor fără sfârșit. Iar dorința de revenire la patria-mamă, la libertate este fantastică. Dacă ar cunoaște diriguitorii soartei oamenilor această suferință și dorință de piatră să fii și tot ai răspunde pozitiv la strigătele de durere ale bieților oameni. Organizatorii s-au întrecut în a asigura toate condițiile posibile pentru buna desfășurare a acestui eveniment înălțător: mașina Smurdului, jandarmi, reporteri, fotografi, bucătari, chelneri cu înaltă ținută vestimentară adecvată momentului. Oameni prietători, prietenoși te îmbiau cu bunătăți pregătite special pentru oaspeți. Felul în care au fost primiți oaspeții a creat clipe care s-au cuibărit în stră-

fundul sufletului fiecărui participant pentru totdeauna.

Pentru că timpul nemilos transformă oamenii, eu n-am mai recunoscut pe unii cândva prieteni de joacă sau colegi de școală. Dar pe mine m-au recunoscut foarte mulți. Au venit să mă salute, să-mi ureze bun venit în sătucul meu drag, m-au întrebat despre viața mea, familia mea, ne-am bucurat împreună. Dar m-au și întrebat de ce am refuzat să proftez în satul meu, că toate colegile mele au muncit în satul lor natal. I-am răspuns că era mare nevoie de mine, pe atunci, în școală. Nu i-am mai spus că valoarea muncii mele a fost răsplătită cu un răspuns din partea organelor superioare din învățământ că au greșit. I-am asigurat că sunt cu gândul „acasă” mereu. Iar când trec prin Dărmănești, îmi apar imaginile din copilărie, colegii, prietenii, vecinii care unii nu mai sunt. Adeseori călătorul de lângă mine mă întreabă „de ce plângeți, doamnă?”.

Aici am întâlnit o prietenă din copilărie și colegă de liceu pe care n-am recunoscut-o. Dar ea m-a recunoscut și m-a strigat pe nume. Ca să mă asigur că e ea, am întrebat-o: „Tu ești, penița?”. Penița i-a rămas porecla chiar din ciclul primar. Întorcându-se de la școală și având un ghiozdan de lemn ca și încălțăminte cu talpă din lemn, a alunecat, a căzut iar obiectele din ghiozdan s-au împrăștiat. Le-a cules, dar penița n-a mai găsit-o. Și se lamenta și tot întreba oare unde e penița mea? De atunci a rămas „Penița”. De fapt multă

lume este căutată după poreclă. E de ajuns să zici porecla și lumea știe cine ești, unde stai. La întrebarea cine sunt, eu răspund: Mizica Caștanova. Poate nu este locul și cazul să scriu despre ultima „întâlnire”, dar anume am descris într-o oarecare măsură să se știe ce condiții de viață a avut prima serie de copii care intrau în clasa I după al Doilea Război Mondial, față de copiii de azi, aduși la școală cu limuzina, îmbrăcați în haine de firmă, dar mai ales cu mofturi, cu pretenții și cu mult „curaj”. Cu „Penița” eram prietene, dar nu de joacă, ci de muncă. Așa mici cum eram am cărat sarcini de vreascuri pe spinare din pădure de la o distanță de 3-4 km. Am venit să fim de folos mamelor rămase văduve fără niciun ban de nicăieri. Pentru existență era pământul – roadele lui și animalele din gospodărie. Ne bucurăm că încă Dumnezeu mai are milă de noi și ne ajută să mai păstrăm ritmul adevărului, un rimt mai apropiat de Dumnezeu care la rândul-i păstrează veșnicia, lumea satului românesc.

Primiți cu plăcere, mulțumirile noastre pentru efortul depus pentru crearea bijuteriei care se numește Biserica în care se slujește cu precădere în limba ucraineană, pentru ospitalitatea, omenia, căldura sufletească cu care ne-ați primit.

În amintirea anilor ce au trecut și nu se mai întorc, de data asta mă voi întoarce la anii copilăriei și mă voi semna Artemizia Gheorghe, născută Artemizia Dolenciuc, Brodina.

Prima ediție a Festivalului de cântece religioase ucrainene la București

Comitetul filialei UUR București a organizat la 11 octombrie a.c., în „Sala Dalles” din Capitală, prima ediție a Festivalului de cântece religioase „Acoperă-ne pe noi cu acoperământul Tău, Preasfânta Fecioară”. Festivalul a avut loc cu ocazia sărbătorii „Acoperământul Maicii Domnului” după rit vechi. La deschiderea festivalului, părintele diacon Vladimir Malcovici a rostit rugăciunea „Tatăl nostru” și a transmis participanților un salut calduros din partea Parohiei Ortodoxe Ucrainene din București. Publicul prezent la eveniment a fost salutată de către primvicepreședintele UUR, Bogdan Moisei, și de se-

cretarul I al Ambasadei Ucrainei în România, Svitlana Prychodko. Prezentatorii festivalului au fost președintele UUR București, Mihai Traista, și doctoranda Natalia Bodnaruc. Cu deosebită măiestrie a interpretat cântece religioase în limba ucraineană și limba română corul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Poienile de sub Munte (parohia I), dirijor Maria Serdenciuc, corul „Zelenyi barvinok” din Crăciunești, județul Maramureș, condus de Victor Matus, corul „Cervona kalyna” din Negostina, dirijor Niculina Clapon și corul „Vocea ucrainenilor” din județul Caraș-Severin, condus de compozitorul Ivan Liber. Cantautorul Dan Vasilescu a încântat publicul, interpretând la chitară și cu vocea cântece pe teme religioase, iar Virginia Tcaciuc a recitat câteva poezii scrise de regretatul Ștefan Tcaciuc dedicate Maicii Domnului. După fiecare evoluție, președintele UUR București, Mihai Traista, le-a înmănat dirijorilor corurilor religioase și artiștilor diplome din partea UUR. La rândul său, Mihai Traista a primit din partea corului „Cervona kalyna” din Negostina icoana Maicii Domnului, care va ocroti sediul filialei UUR București. În cadrul festivalului a fost organizat și un stand de cărți și publicații ale UUR. A doua zi, duminică 12 octombrie, în Biserica Ortodoxă Ucraineană „Petru Movilă” din București, a avut loc slujba religioasă cu ocazia celui de-al doilea hram al bisericii „Acoperământul Maicii Domnului”, oficiată de părintele paroh Dumitru Colotelo, părintele arhimandrit Atanasie din Rona de Sus și părintele diacon Vladimir Malcovici. Răspunsurile liturgice au fost date de corurile din Maramureș și Suceava. Cu această ocazie a fost sfințită icoana Sf. Nicolae, realizată de Inna Olchoska din Ucraina și care a fost dăruită bisericii ucrainene din București.

Cristina ȘTIRBĂȚ

La mulți ani, doamnelor de 50 de ani

Ce urare mai frumoasă decât „La mulți ani cu sănătate!” poate fi adresată cuiva de ziua nașterii, a numelui? Este minunat să primești din partea celor dragi cele mai sincere dovezi de iubire, de dragoste, de înțelegere.

Grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei” își desfășoară repetițiile ori de câte ori este nevoie, chiar săptămânal, iar la data de 10 octombrie 2019 am avut o foarte frumoasă și plăcută întrunire. Din componența grupului fac parte oameni de toate vârstele, dar cele care anul acesta au împlinit 50 ani ne-au făcut o frumoasă surpriză și s-au hotărât să facă o sărbătoare din repetiția săptămânală dinaintea sfințirii bisericii din Dărmănești 2, la 13 octombrie 2019, la care am primit invitația de a participa cu mult timp înainte. Avem cinci doamne, care sunt născute în anul 1969 și anul acesta și-au sărbătorit jumătate de veac. Ele se numesc Livia, Angela, Cristina, Cornelia și Silvia. Au pregătit pentru ceilalți o masă festivă ca la Negostina, cu mâncăruri ucrainene. Noi, ceilalți, le-am pregătit câte o mică surpriză spre amintire. Le-am dăruit câte o cruciuliță ca să le poarte noroc și să le apere de toate cele neplăcute, de toate obstacolele întâlnite în cale, alături de un buchet de flori de toamnă. De asemenea, le-am dăruit multe cântece ucrainene, mai ales negostinene, iar primul dintre ele a fost, desigur, „Trec anii” (Lita mynaiut).

nene, mai ales negostinene, iar primul dintre ele a fost, desigur, „Trec anii” (Lita mynaiut).

Suntem un grup vocal mixt, bine încheat, cu o foarte bună înțelegere, comunicare, colaborare, ne iubim unii pe alții și ne respectăm. Avem și persoane care nu vorbesc limba ucraineană, dar au învățat-o cu mare drag, pentru că toate cântecele ucrainene au o mare sensibilitate, pătrund adânc în suflet, se înrădăcinează acolo undeva, de unde nu mai ies. Grupul vocal ucrainean

„Vocile Negostinei” are un repertoriu foarte bogat și variat. Interpretează cântece ucrainene despre dragoste, iubire, frumuseți ale naturii, despre muncă, cântece satirice, colinde, cântece creștine-bisericești, despre obiceiuri și tradiții locale. Lada cu zestre a Negostinei este foarte bogată în ceea ce privește cântecul ucrainean. Din moși-strămoși ne-au fost lăsate cântecele în limba maternă, care s-au cântat la toate eveni-

mentele comunității, chiar și la muncile câmpului, mai ales la desfășurarea păpușoiului. Noaptea de toamnă, pe lună plină, răsunau cele mai minunate cântece ucrainene, de tot felul. Cândva se făceau șezători, unde se adunau rudele, vecinii și coseau, împleteau, torceau, iar ca să fie munca mai spornică interpretau fel de fel de cântece, glumeau și așa era viața mai frumoasă și mai sănătoasă. Se adunau și la clacă, unde se ajutau unii pe alții la tot felul de munci, cu mare drag și așa totul mergea mai cu spor.

Doamnele noastre sărbătorite sunt foarte bune gospodine, fiecare are un loc de muncă în orașul Siret, au copii, chiar și nepoți, sunt cele mai frumoase pentru că vorbesc limba maternă.

Mulți ani cu sănătate, bucurii, împliniri sufletești alături de cei dragi ale sărbătoritelor noastre și vă îmbrățișăm cu mult drag.

Felicia GRIGORAȘ,
Negostina

Întâmplări „brumate” din luna lui Brumar

Chipul soarelui de dimineață, reflectat într-o pată de brumă, nu pare a fi mai puțin decât soarele însuși. În acest timp, dacă-s voit desculțe realizează terapeutic o senzație de mare plasticitate, oferită din tentația de a amprenta pe linia târșitului de talpă, limitele dintre un simțământ răcoritor și o întremare spartană.

Pe pajiști, când ceața înserării învâluie drumul, în văi când își mână turmele la adăpat; în aceste cadre rustice Brumărel e martor al unei moșteniri transmise de la Miorița încoace, o reactivare a dragostei de plaiurile noastre românești.

Brumar se mai îndrăgostește de câte o statuie. Duduia-statui e punctuală la fiecare întâlnire stabilită, el nu prea... Înainte de fiecare revedere, el „flirtează” prin a umbla și pe coclauri.

Deprins cu simțul păstrării în curățenie a mediului înconjurător, la prima întâlnire cu lupul, Brumar l-a atenționat să nu își mai schimbe părul... în natură!

Până nu faci foc, nu iese fum; abia ies aburi din stratul de brumă căzută în jur.

Nu întâmplător bruma se sprijină pe barele metalice ale pasajelor aeriene. Barele acestea susțin moralul lui Brumar. În rest, din când în când are parte de crize de melancolie în

ținutul de la poalele grădinilor din fața casei, când zorile încep să amenințe cu săgeți trandafirii crizantemele.

Omul înțelept își face iarna car și vara sanie. Acum Brumar preferă autoturismele parcate sub cerul liber, că-s bune pentru toate anotimpurile.

Dau sau nu în primire țânțarii, acești armăsari metaforizați – ori dacă vreți, spus metamorfozat, aceste micro ace de seringi cu pistoane viclene, în aspra campanie toamnătică de recoltare de sânge? Vin în asalturi tăcute, dau o tură, două, pe lângă pavilionul urechii, compunând melodii vespérale, sonore și prurice de „mamă-mamă”!.. E adevăr acum, dar cei de la primărie susțin că-i vorba despre o dezinformare atât de gogonată, încât ce spun cetățenii e pentru totdeauna imposibil.

Un pâraiaș îngust, însă adânc, încearcă să se strecoare luptându-se cu un perete de mărăciniș. Iarbă înaltă și frunziș în derivă, alcătuiesc un fel de boltă pe deasupra pâraiașului. Brumar, încrezător dă la o parte câteva crengi încă frunzoase și merge de-a lungul pâraului. Calcă din când în când și pe cele două maluri pe cristale de brumă, acompaniat de un susur cu glas tremurat ce te îndeamnă să te oprești și să ascuți, dacă știi să-l ascuți.

După o vacanță meritată, Brumar

îi recomandă fiului său Brumărel să încerce o lectură asortată cu stilul de imaginație al lui Gabriel Garcia Marquez, ce se desprinde din marele său roman „Toamna Patriarhului”.

Știuca, socotită gastronomic un soi de pește ce se umple cu... pește, își continuă gurmanderia printre stufărișuri, iar ca gangster subacvatic își face prealabile planuri și pentru apropiatul sezon de pescuit la copcă.

Pentru că și-au legat căteii de coadă, funiile de usturoi au devenit pasibile de a da declarații pentru rele aplicații asupra „copiilor” lor!

Nutrețul însilozat a ocupat peste zi, fără aprobare de la primărie, multe spații. Amurgului îi este proprie tristețea că se va termina cât de curând cu pășunatul sub cerul liber.

„Iarba verde de acasă...” a devenit iarbă deshidratată: fân.

Pentru primirea ploilor la comandă pe adresa fermierilor, adică pentru irigații, nu se mai plătește taxa de „expediere”. Colecționarii de fier vechi nu știu prin ce să-și exprime solidaritatea.

Schimbul culorilor de la semafoare nu se oprește, se pierde în ceață.

Recoltarea foilor de tutun dă semnale de „viață după moarte”, fiind considerabil apreciată ca o plantă cu... fumuri numai bune pentru sezonul rece!

O aricioaică e pe cale să nu mai hiberneze. Ca să-și afle locație de adăpost pentru perioada sezonului rece, se va prezenta la ofițerul de stare civilă în vederea căsătoriei cu un cactus, proprietar de apartament ultracentral.

Tot așa de rece ca frunzele umede și palide de pe aleile din Parcul Cișmigiu, bruma din curțile caselor așteaptă încă din zori primii invitați. Și când aceștia dau să calce, urmele încălțărilor transmit căldura corpurilor, primind în schimb culorile dalelor.

În codru galbenul încă persistă nu pentru multă vreme, dar nu va fi oricum cum e „culoarea semaforizantă” din pauza dintre roșu și verde.

Pe linia simplă de oțel șlefuit, așteptând la o încrucișare, o lună ca nealta oglindindu-se pe șine, până la trecerea tramvaiului... Pe căile ferate secundare sau periferice, locomotive cu stagiul vechi de staționare nu cunosc fenomenul, respectă interdicția șinei ruginite.

Neprășind de jos (la timp), mohorul, pe cei ce-au semănat la timp... porumbul, brumar i-a invitat la cules de umor... pe ogor!

Cu prinosul ce-l dăruiește Brumărel celor din jur, prin asta există el. De exemplu, iubind glasul ploii – o, cât ar vrea el să se scalde într-o piscină cu apă recoltată din bobițe de rouă vărată, ca să-și amintească de mâinile mamei când era el copil!

Brumar ne dă tăria de a nu fi datori verii cu nimic. Împreună cu bucuria recoltării roadelor pământului, umplând cu provizii cămărilor, Brumar ne dă totul.

În loc de încheiere, secretul lui Brumar în aceste consemnări e acela că, asaltat de unele îndoieli, el nu și-a pierdut demnitatea de a se asemana cu un om brumat de zile, trăitor și simțitor alături de noi.

Mihai MATEICIUC

Început de dzum

Cărări multe se arată-n zare,
Le privesc și mă înclin.
Trag aer în piept și suspin,
Căci nu e loc de ezitare.

Toate-s lungi, de necuprins
Și văd prea puțin în ele.
Lumina-i slabă de la stele,
Iar viața-i scurtă ca un vis.

Trebuie să plec, mânat de firească,
Încercat de temeri fără sens
Și înarmat cu un zâmbet șters,
Urmând să mă primenesc.

Pașii-s grei și lasă urme;
Timpul nu mai zboară înapoi,
Iar viața-i câmp rece de război,
Din care doar moartea o să mă curme.

Mă uit la ele și înghit în sec,
Căci nu e șansă de amânare;
Strâng din dinți și privesc în zare...
Acum e vremea mea să plec.

Noapte de vară

Îți tremură vocea, dar mai cu seamă trupul;
Tremur și eu, când vrei să m-atingi.
Tu ești lupoanca care nu-și trădează lupul
Ori stea divină ce nu ai să te stingi.

Privirea-ți blajină îmi aprinde scânteia,
Iar inima-mi arde, topindu-mă încet;
Ce miere ți-e gura, ce soare ți-e pielea,
Ce râu îți e părul ce-mi curge pe piept.

Buzele-ți moi le strivesc între buze,
Iar geamătul tău se prefăce-n ecou;
Pierduți în pădure și ascunși doar de frunze,
Lăsăm ca totul să fie iar nou.

Noaptea e scurtă, o noapte de vară,
O noapte de vis ce se pierde prea lent
Pentru făpturile nocturne care privesc cu sfială
La jocuri fierbinți ca o zi de deșert.

Mihai ROMANIUC,
student la Specializarea Ucraineană,
UBB, Cluj-Napoca

Liniștea

Stând uitată pe o bancă,
Privind spre multele nicăieri,
Blajinii ochi îmi sunt scăldați
De-o albastră nuanță de ploaie...
Par că sunt atât de distrasă, atât de...
Întorc o pagină iar și iar,
Necitind, de fapt, nicio carte,
Ci doar prefăcându-mă, trăiesc.
Încet pășesc cu greu-mi pas,
Adiere de vânt. E toamnă.

Misterul cuvântului-nume

Sunt multe vorbele ce pot fi spuse despre om.
Sunt multe filele ce scrise au fost cu lacrimi,
Însă toate acestea sunt puține
În comparație cu ce trăit-a cel ce-a zămislit misterul.

Cu toții știm, că înainte de a deveni orice altceva,
suntem oameni.
Ziua de azi este consacrată aceluia ce a cuprins
În scurta-i viață înaltele margini ale măiestriei
cuvântului.
Se spune că înțeleptul nu își spune numele...

Sara-Marta DEAC,
masterandă la Facultatea de Limbi și
Literaturi Străine, București

SUB ACOPERĂMÂNTUL SFINTEI FECIOARE. CRONICĂ DUHOVNICEASCĂ DIN BĂLCĂUȚI

E toamnă iar. An de an, ziua de întâi a lunii octombrie coboară peste satul Bălcăuți mângâierea blândă a Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului. E ziua când sătenii sărbătoresc hramul bisericii satului.

La târnosirea de către episcop, fiecare biserică primește un nume care devine praznicul său. Târnosirea este deci actul de botez al noului lăcaș de închinăciune. Prin sfințirea bisericii, hramul devine îngerul păzitor al bisericii, patronul său spiritual. Și ce poate fi mai frumos, din perspectiva duhovnicească, ca un sat întreg să se bucure de pază și ajutorul Sfintei Măicuțe a Domnului nostru Isus Hristos?

E o dimineață frumoasă. Mă îndrept spre școală căci astăzi elevii, însoțiți de profesorii și învățătorii lor, vor îmbrăca haine de sărbătoare în sufletele lor. În liniștea clară a dimineții se aud clopotele ce cheamă suflarea la Utrenie. Încet, drumul principal se umple de bătrâni, tineri, copii îmbrăcați în costumele populare ale locului. Privindu-i parcă mă întorc în timp, când costumul popular era nelipsit din viața omului. La botez, la nuntă, în zi de sărbătoare, la hore și strânsuri, la înmormântare. Ne îndreptăm cu fețe luminoase spre biserică. E aproape de școală. În pronaos suntem întâmpinați de tineri frumoși care ne decorează piepturile cu o fundiță tricoloră și o mică cruce, simbolul credinței ortodoxe. Copiii se închină la moaștele Sfântului Spiridon aduse de la Suceava de către părintele paroh Cosmin Cucu și

sunt miruiți de părintele Ioan Cîrstean. Slujba este oficiată de un sobor de preoți, iar răspunsurile de la strană vin într-o cavalcadă de bucurie și însuflețire firească unui asemenea moment. Liturgia te transpune într-o altă lume. Mă uit în jur și văd oameni cu mâinile împreunate și ochii închiși căutând să soarbă fiecare cuvânt sfânt. Înainte de

epicleză o voce minunată intonează „Iubi-Te-voi, Doamne, vârtutea mea. Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu“. Simt cum mi se taie răsuflarea. Gândiți-vă la cuvintele acestea. Esență ortodoxă în stare pură. Nu-i așa că le putem rosti și noi în fiecare zi? Oricât de grăbiți sau de ocupați am fi.

Îngenunchem cu toții când se săvârșesc Sfintele Taine și apoi se cântă Tatăl nostru în limba ucraineană. Din nou esență pură. În limba ucraineană invocarea Tatălui Ceresc e prelungă și plină de nădejde înnoitoare. Mărturisesc că e prima dată când aud Tatăl nostru în limba ucraineană. Mi-a intrat în suflet și nu cred că va mai ieși de acolo.

Un grup de copii ai școlii, coordonat de presbitera Narcisa Cîrstean și părintele Ioan Cîrstean, aduc laudă Măicuței Sfinte prin versuri și imnuri ortodoxe. Predica, ce se obișnuiește a fi rostită ca învățătură, este spusă de părintele misionar Constantin Diaconășu. Întâmplător este părintele paroh al bisericii unde obișnuiesc să mă retrag în zilele de sărbătoare. Cuvintele sale ne vorbesc despre puterea Maicii Domnului, despre credința adevărată și mântuitoare. Părintele amintește de Evanghelia Maicii Domnului rostită la nunta din Cana Galileii: „Faceți tot ce vă va spune El“. Cuvinte simple, dar care lasă loc de meditații interioare. Și pentru că e început de lună se face și agheasma mică pentru a stropi gospodăriile și a lua dimineața după anafură.

Timp de 4 ore ne-am primenit sufletele uitând de grijile zilei, de tot ceea ce ne întinează zilnic. Există în folclorul românesc o vorbă care spune: „Omul sfințește locul“. Sufletul acestei zile a fost părintele Cucu Cosmin. O bucurie și o bună-tate de om. Un om implicat, gata oricând să te ajute, să te asculte și să te sfătuiască. Și o face mereu cu același zâmbet și perseverență. Când l-am întâlnit prima dată, atunci când venise în sat și l-am invitat la o activitate de 1 Decembrie la școală, m-a străbătut un fior când am văzut cu câtă evlavie a sărutat veșmântul când l-a îmbrăcat pentru a oficia slujba. Și ceea ce a făcut

părintele pentru biserica satului rămâne înscris în sufletele localnicilor. Nu pe bannere, nici pe pancarte, ci în sufletele credincioșilor. Din fața altarului, Măicuța Domnului ne mângâie cu privirea culegând toate rugile noastre spre a le duce Fiului Său și mijlocind pentru împlinirea lor.

Ne retragem discret spre ieșire. Afară soarele ne învăluie într-o mantie de lumină caldă, ultima poate din această toamnă. Dar lumina Maicii Domnului va fi mereu cu noi, atâta timp cât această lume va exista.

prof. Mihaela PINTRIJEL

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:

Ion Robciuc

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT“

ISSN 1223-5210